

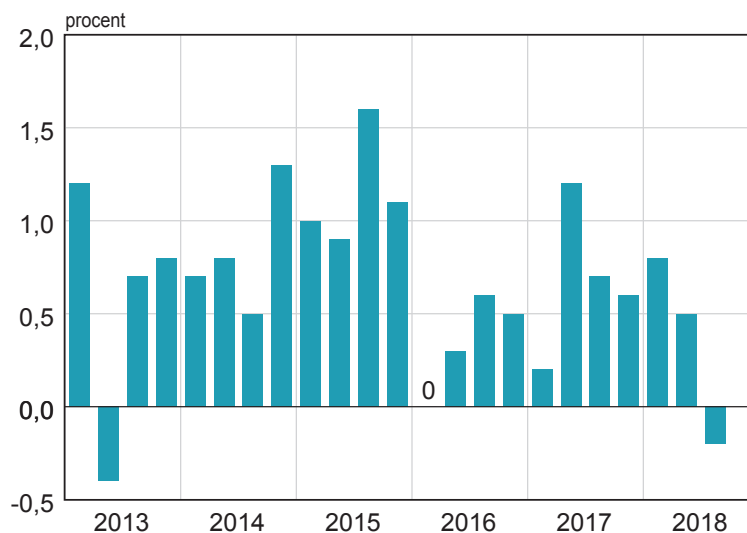
SCB-Indikatorer

E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

Svensk ekonomi bromsade in

Bruttonationalprodukten, BNP

Förändring från föregående kvartal, säsongrensat

- Svag utveckling inom detaljhandeln
Sid 8
- Är konjunkturtoppen nådd inom EU?
Sid 21

I fokus:
**Minskad
optimism hos
exportcheferna**
sid 12

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	Priser.....	14
Näringsliv.....	4	Arbetsmarknad.....	16
Bygghandelsmarknad.....	7	Finansmarknad.....	18
Handel och konsumtion.....	8	Internationell utblick.....	19
Utrikeshandel.....	11	Svenska ekonomiska indikatorer.....	22
"I fokus".....	12		

Indikatorer

	Senaste uppgift	Utveckling senaste		
		mån	3 mån	år
Produktion				
Näringslivets produktion	sep	+	-	+
Industrins produktion	sep	+	-	+
Industrins ordergång	sep	○	○	-
Tjänsteproduktion	sep	-	+	+
Användning				
Handelsnetto ¹⁾	okt	-	-	-
Hushållens konsumtion	sep	+	-	○
Detaljhandelns försäljning	okt	-	+	-
Nyregistrering av personbilar	okt	+	-	-
Övriga indikatorer				
Konsumentpriser	okt	-	-	+
Producentpriser	okt	-	-	+
Sysselsättning	okt	+	+	+
Arbetslöshet ²⁾	okt	○	○	-

1) Varuexport minus varuimport under perioden

2) Andel av arbetskraften

KONJUNKTURLÄGET

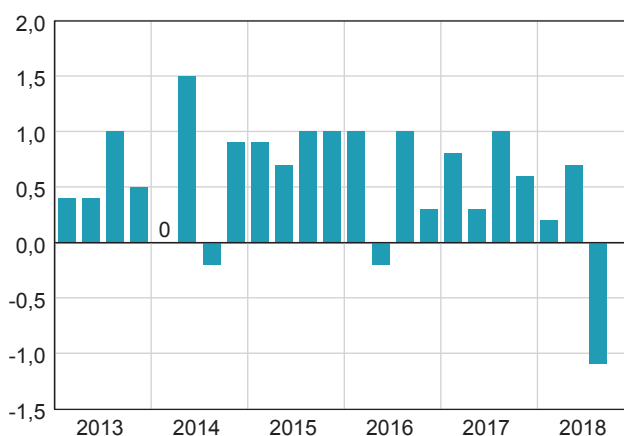
Svensk ekonomi bromsade in

Tredje kvartalet minskade Sveriges BNP med 0,2 procent, säsongrensat och jämfört kvartalet innan. Det var första gången sedan andra kvartalet 2013 som kvartalstillväxten hamnade under nollstrecket. Hushållskonsumtionen och lagerinvesteringarna höll tillbaka BNP-tillväxten tredje kvartalet.

Hushållskonsumtionen minskade med 1,0 procent, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal och drog ned BNP-tillväxten med 0,5 procentenheter. Det var den svagaste utvecklingen för hushållskonsumtionen ett enskilt kvartal sedan fjärde kvartalet 2008. Nedgången ska ses i ljuset av uppgången kvartalet innan då hushållens bilinköp ökade mycket kraftigt innan det nya miljöskattesystemet bonus-malus började gälla för bilar som nyregistrerades från och med första juli. Tredje kvartalet minskade följaktligen bilinköpen mycket kraftigt. Transporter totalt, där inköp av såväl nya som begagnade fordon ingår, minskade med 10,1 procent och drog ned hushållskonsumtionen med 1,4 procentenheter. Boendekonsumenterna, som utgör den största utgiftsposten, vände upp efter en nedgång andra kvartalet och dämpade därmed tillbakagången i konsumtionen något. Lagerinvesteringarna bidrog också till att sänka BNP med nästan lika mycket som hushållskonsumtionen -0,4 procentenheter.

Hushållens konsumtionsutgifter

Procentuell förändring från föregående kvartal, säsongrensat kvartalsvärden

Den offentliga konsumtionen var oförändrad tredje kvartalet. Statens konsumtionsutgifter ökade medan både landstingen och kommunerna minskade sina konsumtionsutgifter. Till följd av den stora flyktingvågen från mitten av 2015 och fram till andra kvartalet 2016 ökade den offentliga konsumtionen i snabb takt. Det var främst den statliga konsumtionen kopplad till migrationen som ökade. De senaste kvartalerna har migrationens effekt på den offentliga konsumtionsutvecklingen fallit tillbaka till mer normala nivåer, men under tiden som statens utgifter för migrationen har minskat har kommunernas istället ökat något.

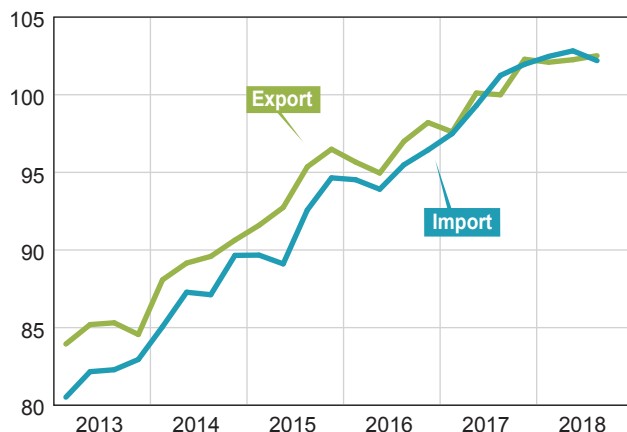
Minskad import gav positiv nettoexport

Sverige har en betydande utrikeshandel, där exporten utgör närmare hälften av BNP. Tredje kvartalet gav exportnettot ett positivt bidrag på 0,4 procentenheter till BNP-tillväxten. Utvecklingen var en följd av att exporten ökade måttligt tredje kvartalet samtidigt som importen minskade. Senast importen noterades för en nedgång var andra kvartalet 2016. Det var i synnerhet varuimporten som minskade och där var det främst importen av investeringsvaror som bidrog till nedgången. Tjänsteimporten vände däremot upp efter tre kvartal i rad med nedgångar, och i spetsen för uppgången återfanns importen av uthyrning och leasing som bland annat omfattar licenser och royalties.

Exporten ökade för andra kvartalet i rad men i motsats till föregående kvartal minskade varuexporten tredje kvartalet medan tjänsteexporten ökade.

Export och import

Säsongrensade kvartalsvärden, volymindex 2017=100

Även de fasta bruttoinvesteringarna ökade tredje kvartalet och bidrog positivt till BNP-tillväxten. Investeringarna har varit en stark drivkraft till BNP-utvecklingen de senaste åren, där framförallt stora investeringar i bostäder bidragit till uppgången. De senaste tre kvartalen har bostadsbyggandet enligt påbörjandestatistiken av bostadslägenheter minskat vilket nu även givit avtryck i beräkningen av bostadsinvesteringarna som, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan, har minskat både andra och tredje kvartalet i år. Även maskininvesteringarna sjönk tredje kvartalet där i synnerhet investeringarna i transportmedel bidrog till nedgången. Liksom när det gäller hushållens bilinköp så har även företagen i stor utsträckning tidigare lagt anskaffningen av bensin- och dieseldrivna personbilar och lätta lastbilar för att undkomma den högre fordonskatten från halvårsskiftet. Investeringarna i immateriella tillgångar ökade och både programvaror och FoU bidrog till uppgången.

SCB:s senaste investeringsenkät som genomfördes i oktober visar en något dämpad investeringsvilja inom näringslivet inför nästa år. Industrieföretagen räknar med att investeringarna minskar en del från nuvarande nivå, men även byggföretagen, varuhandeln och företagen inom information och kommunikation samt företagstjänster räknar med en viss dämpning. Energi-, transport- och fastighetsbranschen är mer optimistiska och räknar med att investeringarna ökar 2019. Fastighetsbranschen står för de största investeringarna i näringslivet som enligt prognosen för nästa år uppgår till nästan två femtedelar av näringslivets totala investeringar.

Bred nedgång bland näringslivets producenter

Näringslivets produktion minskade i samma takt som BNP tredje kvartalet. De varuproducerande branscherna bidrog till den svaga utvecklingen och det var andra kvartalet i rad med minskad produktion. Nedgången var bred bland varuproducenterna och mest minskade produktionen inom energibranscherna och byggindustrin. Gruvbranschen vände dock upp efter ett svagt andra kvartal och produktionen ökade svagt. Tjänstebanscher har varit den främsta drivkraften de senaste åren, men tredje kvartalet

mattades produktionen av och ökningstakten var den lägsta på fem kvartal. Även här var nedgången bred, och med undantag för information- och kommunikationsverksamhet, fastighetsverksamhet och företagstjänster, minskade tjänsteproduktionen inom övriga branscher.

Lägre årstillväxt

Kalenderkorrigerat och jämfört med tredje kvartalet i fjol steg BNP med 1,6 procent. Det var den lägsta årstillväxten sedan första kvartalet 2017. Investeringarna bidrog starkt även om tillväxten sjönk från 5,5 procent andra kvartalet till 2,3 procent tredje kvartalet. Även hushållen och den offentliga sektorns konsumtion ökade tredje kvartalet. Hushållens konsumtion visade dock en betydligt måttligare tillväxt än tidigare.

Nettoexporten har de senaste sex kvartalen gett ett negativt bidrag till, eller inte haft någon påverkan på BNP-tillväxten, då importen har vuxit i högre takt än exporten i årstakt. Tredje kvartalet gav nettoexporten dock ett positivt bidrag till BNP-tillväxten vilket främst förklaras av att importen ökade i en betydligt lugnare takt än kvartalen innan. Efter ett starkt första kvartal har tillväxten i exporten mattats av och tredje kvartalet i år ökade exporten med 2,4 procent på årsbasis. Det var den lägsta tillväxten sedan tredje kvartalet 2016.

Försörjningsbalansen

Procentuella volymförändringar från föregående år

	2017				2018		
	kv 1	kv 2	kv 3	kv 4	kv 1	kv 2	kv 3
BNP ¹⁾	1,5	2,6	2,5	2,7	3,3	2,7	1,6
Hushållens kons	2,5	1,9	2,1	2,4	2,0	2,7	0,3
Offentlig konsumtion	2,2	-2,5	0,4	0,2	-0,1	2,1	0,5
Fast bruttoinvestering	7,0	3,3	8,4	5,8	7,8	5,5	2,3
Lagerinvesteringar ²⁾	0,0	0,1	0,0	0,4	0,2	0,5	0,0
Export	4,0	2,9	2,6	3,4	4,0	2,8	2,4
Import	5,1	3,5	5,4	5,0	4,4	4,4	

1) Dagkorrigerade kvartalsvärden

2) Förändring i procent av BNP för jämförelseperioden

Den dämpade exportutvecklingen återspeglas i Exportchefsindex (EMI) som produceras av SCB på uppdrag av Business Sweden. Tredje kvartalet sjönk EMI tillbaka och den senaste undersökningen visade att nedgången fortsatte även fjärde kvartalet. De senaste kvartalens nedgång beror till stor del på att exportföretagens syn på nuläget har försämrats medan bedömningarna för de kommande tre månaderna i det närmaste var oförändrad. Både nulägesbedömningen och förväntningarna ligger över 50-strecket, vilket utgör ett neutralt läge. I månadens fokusartikel på sidan 12 går det att läsa en mer detaljerad beskrivning av utfallet för fjärde kvartalets mätning.

Nedgång i konjunkturbarometern

Även Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer visar en nedåtgående trend och barometerindikatorn sjönk i november för andra månaden i följd. Trots nedgången är stämningsläget starkare än normalt i den svenska ekonomin, vilket till största del förklaras av att läget inom tillverkningsindustri kan beskrivas som mycket starkt. I

den senaste undersökningen förbättrades stämningssläget inom tillverkningsindustrin, men även detaljhandeln noterades för en uppgång, medan byggverksamheten och de privata tjänstenäringarna försvagades något. Uppgången inom tillverkningsindustrin förklaras framförallt av att företagets syn på orderstockens storlek har stärkts ytterligare och novembernoteringen var den högsta nivån som uppmätts. Det försämrade stämningssläget inom tjänstesektorn innebar att konfidensindikatorn hamnade under det historiska genomsnittet för första gången på fyra år. För byggverksamheten föll konfidensindikatorn tillbaka för tredje månaden i rad och ligger därmed strax över 100.

Hushållens förtroende för den svenska ekonomin har samtidigt försvagats de senaste månaderna. Makroindex, hushållens syn på den svenska ekonomin, som såväl mikroindex, hushållens syn på den egna ekonomin, har sedan den förra mätningen i oktober legat under det historiska genomsnittet.

Hushållens skuldsättning oroar Riksbanken

Utvecklingen på bostadsmarknaden har varit dämpad den senaste tiden. I oktober sjönk tillväxttakten för hushållens bostadslån och även om hushållens skulder fortfarande ökar har utlåningstakten saktat in sedan början av året. Det hänger troligen samman med de nya amorteringskraven som infördes under året och prisutvecklingen på bostadsmarknaden. Visserligen vände bostadspriserna för bostadsrätter och villor upp i början av året, efter ett prisfall som inleddes under hösten i fjol, och trenden har varit uppåtgående sedan dess. Priserna stiger dock inte i lika snabb takt som tidigare år och prisnivån är alltså lägre än samma månad i fjol. Riksbanken konstaterar dock i sin senaste stabilitetsrapport från november att hushållens skuldsättning fortsatt utgör en stor risk för den finansiella stabiliteten och ser gärna att åtgärder vidtas inom både bostadspolitik och skattepolitik. Riksbanken bedömer att bostadspriserna kommer att fortsätta stiga, men i en lugnare takt än tidigare år, och hushållens skulder kommer därmed växa långsammare. Riksbanken uppger dock att ett större prisfall på bostadsmarknaden inte kan uteslutas och om byggandet inte är anpassat till hushållens efterfrågan kan ett ökat byggande leda till att bostadspriserna faller.

Måttlig tillväxt i EU

Tillväxten i Europa dämpades något under tredje kvartalet. I euroländerna steg BNP med 0,2 procent, säsongrensad och jämfört med kvartalet innan, medan tillväxten inom hela EU var en tiondel högre i kvartalstakt. I Tyskland minskade BNP med 0,2 procent efter en dämpning av exporten, i Italien sjönk BNP med 0,1 procent och Frankrike växla upp till 0,4 procent efter en svag inledning under 2018 med kvartalsvisa tillväxttakter under EU-snittet. Den spanska ekonomin fortsatte att växa i en snabbare takt än EU.

Den amerikanska BNP-tillväxten uppgick till 3,5 procent tredje kvartalet (uppräknat i årstakt) enligt den andra preliminära beräkningen.

NÄRINGSLEV

Produktionen i näringslivet steg enligt produktionsvärdeindex (PVI) svagt i september, med 0,2 procent, säsongrensad och jämfört med månaden innan. PVI har haft en uppåtgående trend i flera år, vilket gäller för samtliga av de ingående branscherna. Byggbranschens index ökade kraftigt under första halvåret 2017, men har under 2018 haft en mer dämpad utveckling och har backat de två senaste månaderna. Tjänstebranschen har ökat stabilt de senaste åren, men även denna bransch föll tillbaka något i september. Till skillnad från byggbranschen pekar dock trendkurvan fortsatt svagt uppåt för tjänstebranschen. I september noterades en mer gynnsam utveckling för industrin som ökade jämfört med i augusti. Industrin backade rejält i juli och trots ökning i augusti och september har branschen inte kommit upp i samma nivå som innan tappet.

Industrins orderingång har haft en uppåtgående trend sedan 2015, men utvecklingen har dämpats något under 2018 jämfört med åren innan. I september var den totala orderingången oförändrad från månaden innan, i säsongrensade tal. Hemmamarknaden ökade medan exportmarknaden sjönk.

Produktion i näringslivet

Senaste uppgift: september 2018

Källa: SCB:s produktionsvärdeindex

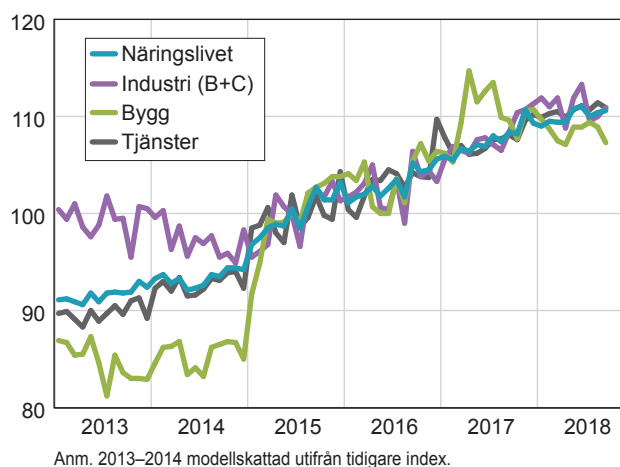
Jonas Rutberg

Näringslivets produktion ökade i september

Produktionen inom näringslivet ökade på månadsbasis i september, vilket innebar en fortsättning av den positiva utvecklingen i augusti. Industrisektorn bidrog till uppgången, medan tjänste- och byggsektorerna uppvisade minskad produktion. I säsongrensade tal var produktionen inom det totala näringslivet 0,2 procent högre i september än månaden innan.

Produktion i näringslivet (PVI)

Säsongrensade månadsvärden. Index 2015=100

Jämfört med samma månad föregående år var näringslivets totala produktion 2,0 procent högre i kalen-

derkorrigerade tal. På årsbasis var utvecklingen positiv inom industri- och tjänstesektorn, medan byggsektorn redovisade en nedgång.

Produktion i näringslivet

Förändring i procent

	sep 18/ aug 18 ¹⁾	jul-sep 18/ apr-jun 18 ¹⁾	sep 18/ sep 17 ²⁾	jan-sep 18/ jan-sep 17 ²⁾
Industri	0,8	-1,1	2,2	3,8
Bygg	-1,5	0,2	-2,4	-1,7
Tjänster	-0,4	0,4	2,4	3,3
Näringslivet totalt	0,2	-0,1	2,0	2,9

1) Säsongrensade och kalenderkorrigerade

2) Kalenderkorrigerade

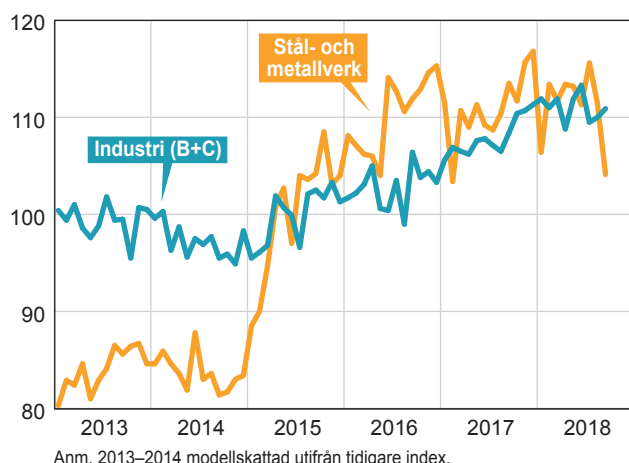
Även den ackumulerade årsutvecklingen, januari–september 2018, var positiv för näringslivet, med 2,9 procent högre produktion jämfört med samma period föregående år i kalenderkorrigerade tal.

Blandad utveckling inom industrins delbranscher

Industrisektorn uppvisade i september en ökning av produktionen jämfört med föregående månad med 0,8 procent i säsongrensade tal. Uppgången omfattade dock inte hela sektorn, utan nedgångar noterades bland flera av de tyngst vägande delbranscherna. Störst nedgångar återfanns bland producenter av insatsvaror som stål- och metallverk samt massa- och pappersindustrin som backade med 6,6 respektive 4,4 procent på månadsbasis. Även grafisk industri, elektronikindustrin och maskinindustrin minskade produktionen i september. Att produktionen inom industrisektorn trots allt utvecklades positivt förklarades till stor del av motorfordonsindustrin som stod för den största ökningen med 3,6 procent högre produktion än i augusti. Uppgångar noterades även inom trävaruindustrin samt aggregatet kemisk industri och läkemedel.

Produktion inom industrin (PVI)

Säsongrensade månadsvärden. Index 2015=100

På årsbasis ökade produktionen inom industrisektorn med 2,2 procent i kalenderkorrigerade tal. Även här var utvecklingen blandad sett till olika delbranscher. Störst var ökningen inom kemisk industri och läkemedel med en uppgång på 10,5 procent jämfört med samma månad föregående år. Även maskinindustrin samt motorfordonsindustrin gick framåt med uppgångar på 6,0 respektive 3,9

procent. Den största nedgången noterades inom grafisk industri som backade med 11,6 procent, följt av elektronikindustrin med en nedgång på 10,3 procent. Även inom massaindustrin samt stål- och metallverk minskade produktionen på årsbasis med 9,2 respektive 8,4 procent.

Produktion inom industrin

Förändring i procent

	sep 18/ aug 18 ¹⁾	jul-sep 18/ apr-jun 18 ¹⁾	sep 18/ sep 17 ²⁾	jan-sep 18/ jan-sep 17 ²⁾
Trävaruindustri, ej möbler	1,9	-0,5	0,3	-1,4
Massa och papper	-4,4	-5,1	-9,2	-2,0
Grafisk industri	-3,6	2,8	-11,6	3,3
Kemisk industri o läkem.	0,9	-7,3	10,5	4,4
Stål- och metallverk	-6,6	-2,0	-8,4	1,0
Metallvaruindustri	-0,3	-2,5	-2,0	2,1
Elektronikindustri	-2,4	-3,3	-10,3	-7,0
Maskinindustri	-2,3	4,9	6,0	8,6
Industri för motorfordon	3,6	-1,4	3,9	11,5
Industrin totalt	0,8	-1,1	2,2	3,8

1) Säsongrensade och kalenderkorrigerade

2) Kalenderkorrigerade

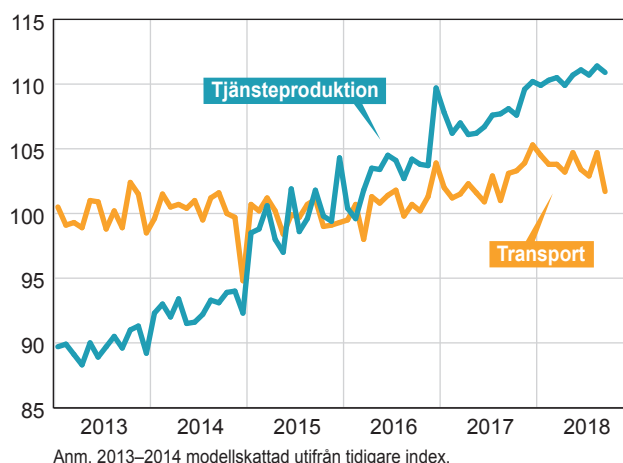
Sett till den ackumulerade utvecklingen hittills under året är siffrorna överlag positiva, med en ökning på 3,8 procent för industrisektorn jämfört med januari–september föregående år. Även i detta perspektiv framstår motorfordonsindustrin som dragloket, med en produktionsökning på 11,5 procent. Även maskinindustrin samt kemisk industri och läkemedel har bidragit positivt till den ackumulerade årsutvecklingen. Elektronikindustrin samt massa- och pappersindustrin har däremot haft en negativ utveckling hittills i år med 7,0 respektive 2,0 procent lägre produktion jämfört med januari–september 2017.

Tjänstesektorn nedåt jämfört med augusti

Produktionen inom tjänstesektorn var i september något lägre än i augusti, med en nedgång på 0,4 procent i säsongrensade tal. Bland de högst viktade delbranscherna var tillbakagången störst inom transport och magasinering samt motorhandel, med nedgångar på 2,9 respektive 2,5 procent. Utvecklingen var också marginellt negativ på månadsbasis bland övriga delbranscher med undantag för information och kommunikation som gick mot strömmen med en uppgång på 0,7 procent.

Produktion inom tjänstesektorn (PVI)

Säsongrensade månadsvärden. Index 2015=100

Jämfört med samma månad föregående år var produktionen inom tjänstesektorn 2,4 procent högre i september i kalenderkorrigerade tal. På årsbasis noterades motorhandeln för den största nedgången och backade med 6,2 procent. Nedgången bör ses i ljuset av en mycket stark utveckling under första halvåret i år, innan införandet av de nya fordonskattereglerna som började gälla 1 juli, och som medförde att bilköpare tidigare hade sina planerade inköp av nya fordon.

Produktion inom tjänstesektorn

Förändring i procent

	sep 18/ aug 18 ¹⁾	jul-sep 18/ apr-jun 18 ¹⁾	sep 18/ sep 17 ²⁾	jan-sep 18/ jan-sep 17 ²⁾
Motorhandel	-2,5	-16,4	-6,2	5,3
Partihandel	-0,3	2,4	5,4	7,1
Detaljhandel	-0,4	-0,5	1,4	2,2
Transp. o magasinering	-2,9	-0,6	-1,3	1,8
Hotell o restaurang	0,0	0,1	1,4	0,6
Informat. o kommunikation	0,7	0,7	8,4	7,3
Fastighetsverksamhet	-0,8	-0,3	-0,3	-0,2
Företagstjänster	-1,7	4,1	4,5	6,1
Tjänstebanscher totalt	-0,4	0,4	2,4	3,3

1) Säsongrensade och kalenderkorrigerade

2) Kalenderkorrigerade

Trots nedgången på månadsbasis har utvecklingen hittills i år varit god för tjänstesektorn, med en total produktion av tjänster som varit 3,3 procent högre än samma period föregående år. Den positiva utvecklingen återspeglades bland i stort sett samtliga delbranscher. Starkast utveckling jämfört med perioden januari–september föregående år noterades inom delbranscherna information och kommunikation samt partihandel.

Fortsatt nedgång i byggsektorn

Byggsektorn, som även backade i augusti, noterade en minskad produktion på månadsbasis med 1,5 procent i säsongrensade tal. Också på årsbasis backade byggsektorn, med en produktion som i september var 2,4 procent lägre än samma månad föregående år. Ackumulerat hittills under 2018 har produktionen inom byggindustrin till och med september varit 1,7 procent lägre än motsvarande period föregående år.

Industrins orderingsgång

Senaste uppgift: september 2018

Källa: SCB:s orderingsgång och omsättningsstatistik

Johan Nyström

Industrins orderingsgång var oförändrad i september

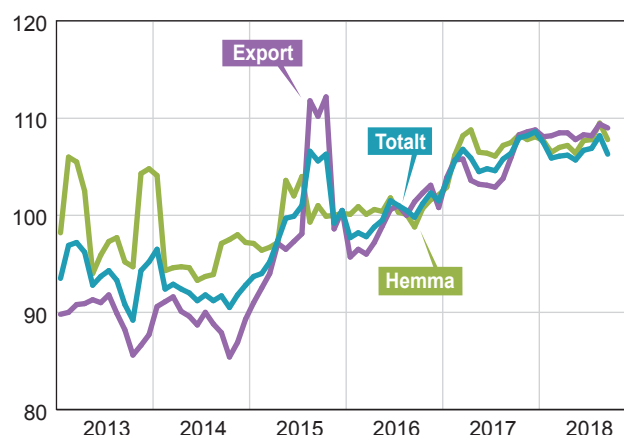
Industrins totala orderingsgång var oförändrad i september 2018 jämfört med augusti, i säsongrensade tal. Månadsutvecklingen för den totala orderingsgången i säsongrensade tal var positiv på hemmamarknaden och negativ på exportmarknaden. Jämfört med augusti ökade orderingsgången från hemmamarknaden med 1,2 procent medan exportmarknaden minskade med 0,4 procent.

På årsbasis minskade den totala orderingsgången i kalenderkorrigerade tal med 0,4 procent jämfört med september

2017. Orderingsgången från kunder i Sverige ökade med 0,7 procent medan orderingsgången från kunder i utlandet minskade med 1,3 procent.

Industrins orderingsgång

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Index 2015=100, fasta priser

Blandad månadsutveckling inom industrins delbranscher

Jämfört med augusti var utvecklingen i säsongrensade tal inom de olika delbranscherna blandad. Den största ökningen i orderingsgång uppvisade motorfordonsindustrin med en uppgång på 33,1 procent jämfört med augusti. Både hemma- och exportmarknaden noterades för uppgångar. Annan transportmedelsindustri stod för den största minskningen med en nedgång på 63,0 procent. Både orderingsgång från kunder i Sverige och kunder i utlandet minskade jämfört med augusti. Utvecklingen inom annan transportmedelsindustri har en historia av att variera stort mellan månader.

Orderingsgång och omsättning

Förändring i procent

	sep 18/ aug 18 ¹⁾	sep 18/ sep 17 ²⁾	jan-sep 18/ jan-sep 17 ²⁾
Orderingsgång			
Hemmamarknad	1	1	2
Exportmarknad	0	-1	2
Totalt	0	0	2
Omsättning			
Hemmamarknad	0	-1	2
Exportmarknad	-2	0	4
Totalt	-1	0	3

1) Säsongrensade och kalenderkorrigerade

2) Kalenderkorrigerade

Blandad utveckling även på årsbasis

Även jämfört med september 2017 var utvecklingen i orderingsgång blandad inom industrins olika delbranscher. Maskinindustrin stod för den största ökningen, med en uppgång på 9,8 procent i kalenderkorrigerade tal. Den tungt vägande motorfordonsindustrin visade en uppgång på 3,7 procent i kalenderkorrigerade tal på årsbasis. De svagaste utvecklingarna jämfört med samma månad föregående år redovisades i delbranscherna annan transportmedelsindu-

stri och grafisk industri med nedgångar på 37,6 respektive 11,6 procent.

Högre orderingång hittills i år

Hittills i år, januari–september 2018, har industrins totala orderingång varit 1,8 procent högre än motsvarande period föregående år. Hemma- och exportmarknaden har ökat med 1,5 respektive 2,0 procent i kalenderkorrigerade tal. Starkast har den ackumulerade årsutvecklingen varit inom maskinindustrin, medan elektronikvaruindustrin har uppvisat störst nedgång.

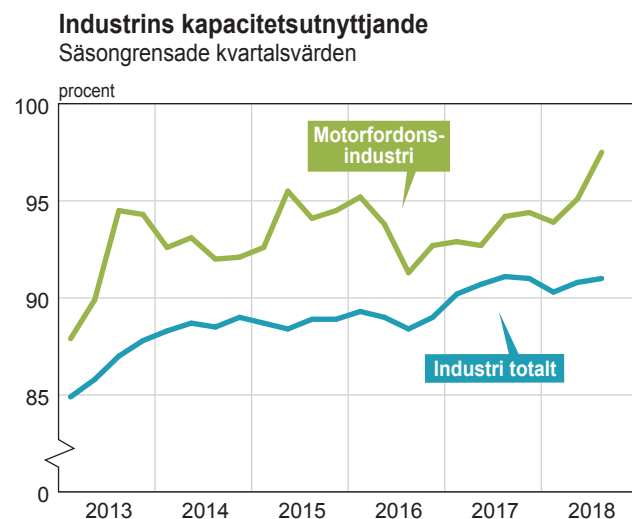
Industrins kapacitetsutnyttjande

Senaste uppgift: tredje kvartalet 2018

Källa: SCB:s kapacitetsutnyttjandestatistik

Ökat kapacitetsutnyttjande i industrin

Industrins kapacitetsutnyttjande ökade med 0,2 procentenheter under det tredje kvartalet 2018 jämfört med det andra kvartalet 2018, i säsongrensade tal.

Ökningen av kapacitetsutnyttjandet i industrin innebär att utnyttjandegraden ökade till 91,0 procent, i säsongrensade tal.

På årsbasis var kapacitetsutnyttjandet på en oförändrad nivå jämfört med det tredje kvartalet 2017 och redovisade en utnyttjandegrad på 90,8 procent, i kalenderkorrigerade tal.

BYGGMARKNAD

Minskad sysselsättning väntas

Enligt Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer för november rapporterar byggföretagen om ett minskat byggande de senaste tre månaderna. Nettotalet för byggandet var det lägsta sedan juli 2013. Konfidensindikatorn för bygg- och anläggningsverksamheten som under en längre tid legat på en hög nivå har under det senaste året rört sig närmare det historiska genomsnittet. I november sjönk indikatorn med 2,5 enheter vilket innebär att läget för

branschen nu ligger inom ramen för vad som benämns som normalt. Orderstockarna ser trots det ut att ha fortsatt att öka. Bedömningen av de ineliggande orderstockarnas storlek har däremot dämpats en aning men betraktas fortfarande som starkare än normalt. Antalet anställda minskade något för första gången på ungefär tre år men brist på arbetskraft ses fortfarande som ett av de främsta hindren för ett ökat byggande. Vidare fortsätter anbudspriserna vara i stort sett oförändrade.

Byggföretagens förväntningar på de närmaste månaderna är något dämpade. Det samlade byggandet förväntas vara relativt oförändrat då husbyggarna tror på en minskning av produktionen medan anläggningsföretagen förväntar sig en ökning. Såväl anbudspriserna som antalet anställda väntas minska något de kommande månaderna. Det är första gången på fem år som byggföretagen räknar med att minska personalstyrkan.

Byggbkostnader

Senaste uppgift: oktober 2018

Källa: SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus

Ökade transportkostnader senaste månaden

Faktorprisindex för flerbostadshus ökade med 0,2 procent mellan september och oktober 2018. Under motsvarande period ett år tidigare steg faktorprisindex även då med 0,2 procent. Entreprenörernas kostnader, som har en vikt på drygt 82 procent av faktorprisindex, gick upp med 0,2 procent mellan september och oktober 2018. Byggmaterialkostnaderna ökade med 0,2 procent. Inom byggmaterialgruppen ökade kostnaderna för snickerier, järn och stål samt övrigt byggmaterial mest med 0,6 procent vardera. Kostnaderna för betongvaror och trävaror sjönk. Kostnaderna för övriga materialgrupper ökade något eller var oförändrade.

Kostnaderna inom gruppen transporter, drivmedel och elkraft höjdes sammantaget med 1,9 procent, därav steg kostnaderna för elkraft och dieselolja med 6,2 procent respektive 2,3 procent. Entreprenörernas övriga omkostnader sjönk medan lönekostnaderna och maskinkostnaderna var oförändrade. Byggherrekostnaderna ökade med 0,3 procent mellan september och oktober 2018.

Faktorprisindex för flerbostadshus

Förändring i procent

	okt 18/sep 18	okt 18/okt 17
Entreprenadkostnader	0,2	3,9
Byggmaterial	0,2	5,3
Löner	0,0	1,6
Maskiner	0,0	1,9
Transporter, drivmedel, elkraft	1,9	7,9
Omkostnader	-0,1	3,3
Byggherrekostnader	0,3	2,6
Total byggbkostnad	0,2	3,6

Byggekostnaderna ökade med 3,6 procent på årsbasis i oktober

Faktorprisindex för flerbostadshus ökade med 3,6 procent mellan oktober 2017 och oktober 2018. Entreprenörernas kostnader höjdes med 3,9 procent, vilket påverkade faktorprisindex uppåt med 3,2 procentenheter. Transporter, drivmedel och elkraft ökade mest, 7,9 procent, bland entreprenörernas kostnader. Inom den gruppen har kostnaderna för dieselolja och elkraft höjts med 19,7 procent respektive 12,0 procent.

Byggmaterialkostnaderna steg med 5,3 procent. De största ökningarna i byggmaterialgruppen hade målning samt järn och stål inklusive armeringsstål som höjdes med 11,3 procent respektive 9,1 procent. Kostnaderna inom övriga byggmaterialgrupper ökade också om än i mindre omfattning. Kostnaderna inom entreprenörens övriga grupper löner, maskiner och omkostnader steg med mellan 1,6 och 3,3 procent. Byggherrekostnaderna gick upp med 2,6 procent på årsbasis.

HANDEL OCH KONSUMTION

Försäljningen inom detaljhandeln minskade något i oktober efter tre månader i rad med ökning. Både dagligvaru- och sällanköpshandeln uppvisade en minskad försäljningsvolym jämfört med september. Tillväxttakten inom sällanköpshandeln har mattats av det senaste året, men även kurvan för dagligvaruhandeln pekar nu svagt nedåt. Hushållskonsumtionen minskade under de varma sommarmånaderna men i augusti vände utvecklingen upp och konsumtionen redovisade åter igen positiva tillväxttal. I september fortsatte hushållskonsumtionen att öka svagt, säsongrensat och jämfört med föregående månad.

Sedan de nya fordonsskattereglerna infördes vid halvårsskiftet har inköpen av personbilar dämpats kraftigt. Utvecklingen höll i sig även i oktober och personbilsregistreringarna minskade med 27 procent jämfört med samma månad i fjol.

Detaljhandel

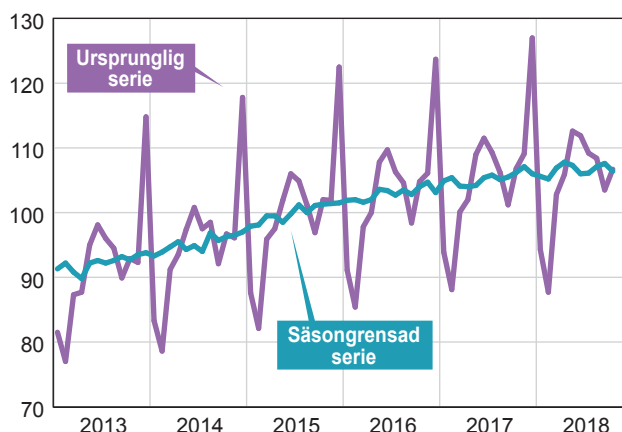
Senaste uppgift: oktober 2018

Källa: SCB:s detaljhandelsindex

Svag försäljningsutveckling

Den trendmässiga försäljningsutvecklingen inom detaljhandeln har försvagats under loppet av 2018. I oktober minskade försäljningsvolymen i detaljhandeln med 1,1 procent, säsongrensat och jämfört med september. Sett över tre månader, augusti till oktober, är den säsongrensade försäljningen däremot 0,5 procent högre jämfört med närmast föregående tremånadersperiod, det vill säga maj till juli. Det är sällanköpshandeln som ökat försäljningen medan försäljningsvolymen i dagligvaruhandeln haft en nedåtgående trend sedan i somras.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln
Index 2015=100

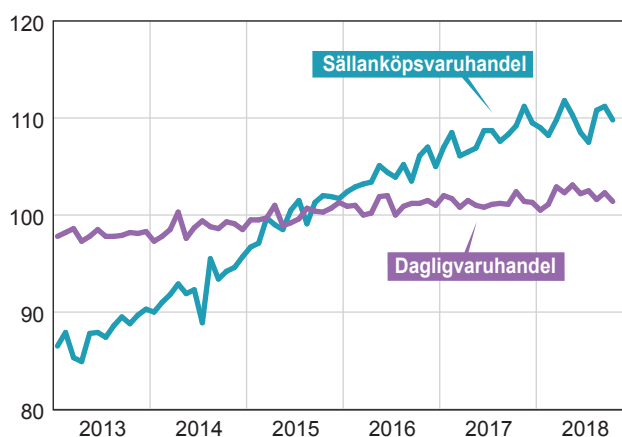

Guldsmedshandeln backade mest

Den kalenderkorrigerade försäljningsvolymen inom detaljhandeln var i stort sett densamma i oktober 2018 som den var i oktober förra året. Dagligvaruhandeln minskade med 1,0 procent medan sällanköpsvaruhandeln ökade med 0,4 procent. De delbranscher som ökat klart mest inom sällanköpsvaruhandeln sedan oktober förra året är järn- och bygghandel, handel med läkemedel, sjukvårdsartiklar, kosmetika och hygienartiklar samt elektronik- och vitvaruhandel. Sko- och väskaffärer, guldsmedsaffärer och postorderhandeln har haft en betydligt sämre utveckling och landar på tvåsiffriga negativa utvecklingstal.

Försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata. Index 2015=100

Starkt 2018 för elektronikhandeln

Hittills i år, det vill säga perioden januari till oktober, har detaljhandeln däremot ökat med 1,4 procent jämfört med samma period i fjol. Ökningen gäller även för dagligvaruhandeln som ökat med 0,7 procent, men framför allt för sällanköpsvaruhandeln som ökat med 1,8 procent. Elektronik- och vitvaruhandeln står ut även här då försäljningsvolymen ökat med närmare 11 procent jämfört med samma period förra året, men även handeln med läkemedel m.m. har ökat starkt. Försäljningen inom sko-, guldsmeds- och postorderhandeln har minskat mest – omkring 7 procent.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	okt 2018	jan-okt 2018
Dagligvaruhandel exkl. systembolaget	-1,0	0,7
därav:		
Detaljhandel, mest livsmedel	-1,2	0,7
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak exkl. systembolaget	2,9	0,9
Sällanköpsvaruhandel	0,4	1,8
därav:		
Klädhandel	-1,2	-0,4
Skohandel	-10,4	-6,6
Möbelhandel	-2,4	0,2
Elektronikhandel	7,4	10,8
Järn- och bygghandel	8,9	3,3
Bokhandel	5,7	4,2
Guldsmedshandel	-25,9	-7,6
Sport- o fritidshandel	4,4	4,3
Leksakshandel	-1,4	3,5
Postorderhandel	-15,1	-7,2
Totalt detaljhandel	-0,1	1,4

Hushållens konsumtion

Senaste uppgift: september 2018

Källa: Hushållens konsumtionsindikator

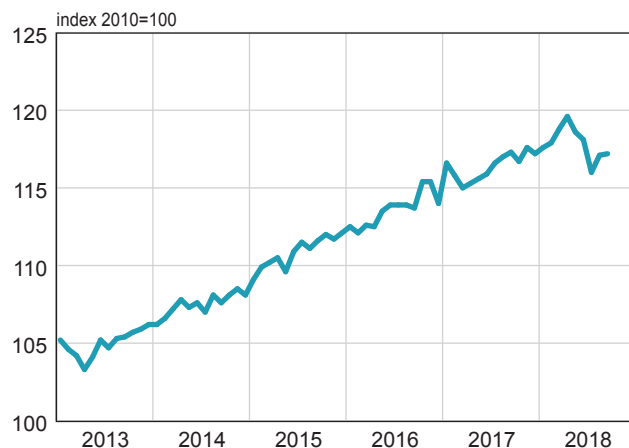
Thorsten Stowasser

Oförändrad hushållskonsumtion i september

Hushållens konsumtion var oförändrad i september, jämfört med september i fjol, mätt i fasta, kalenderkorrigerade priser. Under senaste tremånadersperioden, juli till september, minskade konsumtionen med 0,2 procent i fasta, kalenderkorrigerade tal jämfört med samma tremånadersperiod föregående år. Jämfört med augusti ökade hushållskonsumtionen med 0,1 procent, säsongrensad.

Priserna, enligt konsumtionsdeflatorn, ökade med 2 procent på årsbasis.

Hushållens konsumtionsindikator
Säsongrensade månadsdata

Minskad konsumtion inom transporter och detaljhandel med och service av motorfordon

Utgifterna för transporter och detaljhandel med och service av motorfordon minskade i september med 4,6 procent på årsbasis, kalenderkorrigerat och mätt i fasta priser. Då denna utgiftsgrupp utgör en förhållandevis stor andel av hushållens totala konsumtion, bidrog den negativa utvecklingen till att den totala konsumtionen hölls tillbaka. Nedgången påverkades mest av posten detaljhandel med personbilar som minskade med 15,5 procent.

Den största nedgången visade, i likhet med föregående månad, gruppen övriga varor och tjänster, som minskade med 4,8 procent på årsbasis. I denna grupp återfinns bland annat hår och skönhetsvård, som stod för den största nedgången (-15,3 procent), även det i likhet med augusti.

Hushållskonsumtion

Hushållens konsumtionsutgifter. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	sep 2018	jan-sep 2018
Detaljhandel, mest livsmedel	1,8	1,5
Beklädnadshandel	1,0	-1,3
Bostad, elektricitet, gas och uppvärmning	-0,5	1,1
Möbler, inredning m.m.	1,9	0,5
Transporter och detaljhandel med och service av motorfordon	-4,6	3,4
Post- och telekommunikation	5,7	2,9
Rekreation och kultur	0,1	2,2
Hotell och restaurang	1,3	-0,2
Övriga varor och tjänster	-4,8	-1,4
Hushållens konsumtionsutgifter (exklusive utlandsposter)	0,0	1,6

Post- och telekommunikationer ökade mest

För andra månaden i rad noterades utgiftsgruppen post- och telekommunikationer för den största uppgången, med en ökning på 5,7 procent i fasta, kalenderkorrigerade priser jämfört med september föregående år. Även möbler, inredningsartiklar, hushållsutrustning och förbrukningsvaror visade en förändring i positiv riktning och ökade med 1,9 procent.

Det största positiva bidraget stod dock gruppen detaljhandel med brett sortiment mest livsmedel och dryck för, som ökade med 1,8 procent i fasta, kalenderkorrigerade priser jämfört med september 2017. Detta då gruppen innehar en stor vikt vid konsumtionsberäkningen.

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: oktober 2018

Källa: Trafikanalys och SCB:s fordonstatistik

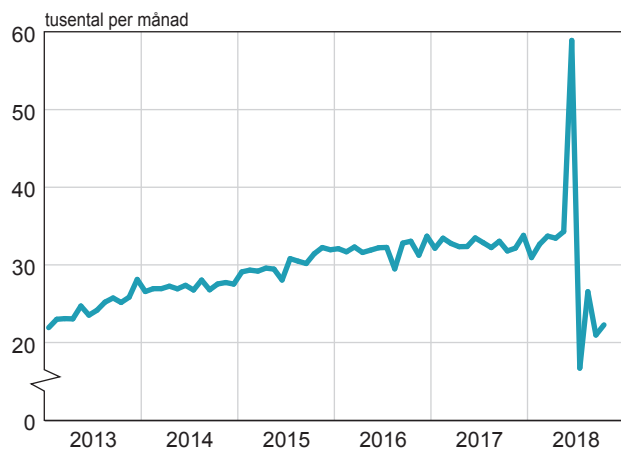
Färre nybilsregistreringar hittills i år

Effekten av skattesystemet, bonus malus, som infördes första juli höll i sig även i oktober och jämfört med samma månad i fjol minskade antalet nyregistreringar med 27 procent i kalenderkorrigerade tal. I faktiska tal var det 24 128 nya personbilar som registrerades i oktober och av dessa

var det knappt 12 procent som definierades som så kallade klimatbonusbilar. Den svaga utvecklingen de senaste fyra månaderna förklaras till stor del av att nyregistreringarna av dieslbilar, som har fått förhöjd fordonsskatt efter halvårsskiftet, har sjunkit kraftigt och bara i oktober var nedgången 49 procent jämfört med samma månad förra året.

Nyregistrerade personbilar

Säsongrensade månadsdata

Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

Inbromsningen i nybilsregistreringen visar sig nu även i den ackumulerade årsutvecklingen. Hittills i år, det vill säga perioden januari till oktober 2018, har 315 764 personbilar registrerats vilket är 2,6 procent färre jämfört med samma period föregående år. Sedan april har den ackumulerade årsutvecklingen varit positiv men sedan toppnoteringen i juni har en successiv minskning skett och sammanlagt ligger personbilsregistreringarna nu alltså på en lägre nivå än samma period förra året.

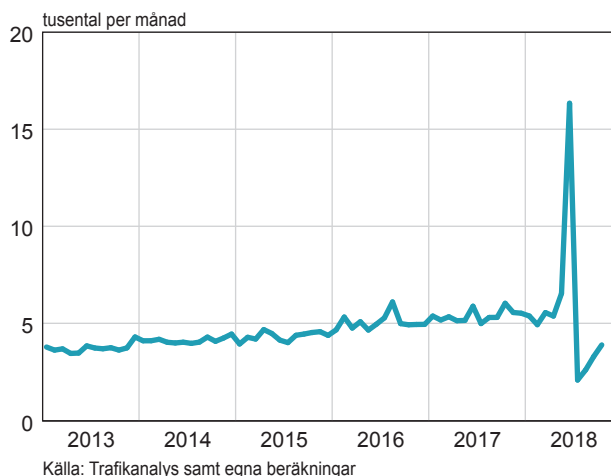
Jämfört med september ökade personbilsregistreringarna med 6,2 procent i oktober, säsongrensats. Det innebär en liten återhämtning efter förra månadens kraftiga nedgång.

Ökning av lastbilsregistreringarna

Det nya skattesystemet omfattar även nyregistreringen av lätta lastbilar. I oktober ökade antalet nyregistrerade lastbilar med 18,2 procent, säsongrensats och jämfört med månaden innan. Det var tredje månaden i rad som lastbilsregistreringarna ökade men trots den positiva utvecklingen pekar trendkurvan nedåt. Nivån ligger fortsatt på en låg nivå och i oktober registrerades 4 244 lastbilar. Jämfört med oktober förra året var det 32,8 procent färre i kalenderkorrigerade tal. Det totala antalet lastbilar som registrerats hittills i år ligger däremot 8,1 procent högre än motsvarande period förra året men, i likhet med personbilarna, har denna skillnad gradvis minskat sedan juni då lastbilsregistreringarna låg 39,9 procent högre jämfört med januari-juni 2017.

Nyregistrerade lastbilar

Säsongrensade månadsdata

Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

Företagens lager

Senaste uppgift: tredje kvartalet 2018

Källa: SCB:s lagerstatistik

Företagens lager minskade tredje kvartalet

Svenska företags lager minskade med 5,8 miljarder kronor i fasta priser under tredje kvartalet 2018. Minskningen motsvarar en nedgång med 1,1 procent i volym.

Varuhandelns lager minskade med 0,9 miljarder kronor under tredje kvartalet, vilket motsvarar en nedgång med 0,3 procent i volym. Industrins totala lager minskade med 4,9 miljarder kronor under tredje kvartalet, vilket motsvarar en nedgång med 2,0 procent i volym.

Lagerförändringar

Tredje kvartalet 2018 jämfört med andra kvartalet 2018

	Miljoner kr (2010 års priser)	Volymförändring i procent
Industri (B+C)	-4 897	-2,0
Trävaruindustri	-705	-6,3
Massa och papper	121	1,0
Petroleumprodukter	-2 263	-14,2
Stål- och metallverk	-406	-1,6
Metallvaruindustri	-210	-1,0
Maskinindustri	48	0,1
Motorfordonsindustri	-661	-2,5
Parti- och detaljhandel (G)	-909	-0,3
Motorhandel	-5 238	-8,4
Partihandel	4 867	3,8
Detaljhandel	-538	-0,7
Totalt (B+C+G)	-5 806	-1,1

Industrins lager minskade

Lager av färdiga varor och produkter i arbete minskade med 5,0 miljarder kronor och lager av insatsprodukter i den totala industrin ökade med 0,1 miljarder. Det innebär att industrins totala lager minskade med 4,9 miljarder under tredje kvartalet.

Inom tillverkningsindustrin var utvecklingen av totala lager negativt för en majoritet av delbranscherna. Industri för stenkolsprodukter och raffinerade petroleumprodukter

var den delbransch där lagren minskade mest, med 2,3 miljarder kronor. Störst ökning hade industri för farmaceutiska basprodukter och läkemedel med en uppgång på 0,3 miljarder kronor.

Varuhandelns lager minskade

Företag inom varuhandeln minskade sina lager med 0,9 miljarder under tredje kvartalet. Störst nedgång hade motorhandeln där lagret minskade med 5,2 miljarder kronor. Inom detaljhandeln minskade lagret med 0,5 miljarder kronor och inom partihandeln ökade lagret med 4,9 miljarder kronor.

UTRIKESHANDEL

Nationalräkenskaperna för det tredje kvartalet visade att den svenska exporten ökade svagt för andra kvartalet i rad och steg med 0,3 procent, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Bakom uppgången stod tjänsteexporten som steg med 2,0 procent. Efter en förhållandevis kraftig ökning under andra kvartalet vände dock varuexporten nedåt och sjönk med 0,5 procent under tredje kvartalet. En minskad import ledde dock till att utrikeshandeln lämnade ett positivt bidrag till BNP-utvecklingen. Under tredje kvartalet vände varuimporten ned och minskade med 1,2 procent medan tjänsteimporten steg med 0,9 procent efter tre kvartal i rad med nedgångar.

SCB:s utrikeshandelsstatistik visar att värdet för varuexporten har utvecklats svagare än varuimporten mellan januari och oktober i år. Varuexporten är 11 procent högre än samma period i fjol medan varuimporten är 13 procent högre än under motsvarande period föregående år. För oktober redovisades ett handelsunderskott då varuimporten översteg varuexporten med 8,4 miljarder.

Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer visar dock positiva tecken för exporten. I den senaste barometern har företagens omdömen om exportorderstockens storlek stärkts kraftigt och noteringen i november är en ny högstanivå. Exportchefsindex, som publicerades i mitten på november, backade dock för andra kvartalet i rad men stämningssläget är fortsatt bättre än normalt.

Varuexport, landområden

Område	Värde mkr		Andel %	Förändr 18/17 %
	2018 jan-sep	2017 jan-sep		
Europa	788 352	704 159	74,5	12
EU-länder	631 906	564 661	59,8	12
Övriga Europa	156 447	139 497	14,8	12
Afrika	19 695	19 596	1,9	1
Amerika	99 579	95 417	9,4	4
Nordamerika	79 536	74 728	7,5	6
Central- och Sydamerika	20 043	20 689	1,9	-3
Asien	131 125	122 701	12,4	7
Mellanöstern	20 572	21 799	1,9	-6
Övriga länder i Asien	110 553	100 903	10,5	10
Oceanien och övriga områden	18 791	15 491	1,8	21
Totalt	1 057 542	957 364	100,0	10

Varuimport, landområden

Område	Värde mkr		Andel %	Förändr 18/17 %
	2018 jan-sep	2017 jan-sep		
Europa	906 041	811 602	83,9	12
EU-länder	759 766	684 169	70,3	11
Övriga Europa	146 274	127 433	13,5	15
Afrika	21 178	10 561	2,0	101
Amerika	39 574	36 653	3,7	8
Nordamerika	28 470	26 788	2,6	6
Central- och Sydamerika	11 104	9 864	1,0	13
Asien	111 081	101 191	10,3	10
Mellanöstern	6 018	4 040	0,6	49
Övriga länder i Asien	105 062	97 151	9,7	8
Oceanien och övriga områden	2 608	2 697	0,2	-3
Totalt	1 080 483	962 704	100,0	12

Handelsnetto

Senaste uppgift: oktober 2018

Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

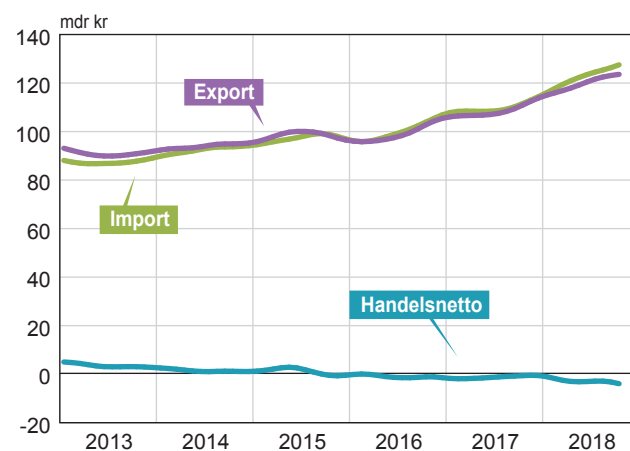
Handelsnettot -8,4 miljarder kronor i oktober

Utrikeshandeln med varor gav ett underskott på 8,4 miljarder kronor under oktober 2018 enligt preliminära beräkningar. För oktober 2017 var det ett underskott på 1,5 miljarder kronor.

Export och import av varor samt handelsnetto

Säsongrensade månadsvärden i löpande priser. Trend.

Miljarder kronor

Varuexportens värde under oktober uppgick till 135,2 miljarder kronor och varuimporten till 143,6 miljarder. Varuexporten har därmed ökat i värde med 16 procent, medan varuimporten har ökat i värde med 22 procent jämfört med oktober 2017. Varuhandeln med länder utanför EU gav ett överskott på 10,0 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 18,4 miljarder.

Antalet vardagar i oktober 2018 var en mer jämfört med oktober 2017. Rensat för säsongspåverkan visar handelsnettot ett underskott på 3,9 miljarder kronor för oktober, och ett underskott på 3,2 miljarder kronor för september. För augusti var motsvarande värde ett underskott på 2,9 miljarder kronor.

Minskad optimism hos exportcheferna

Exportchefsindex är en konjunkturindikator som tar temperaturen på svensk export. Enligt denna undersökning har den svenska exportnäringen haft en positiv trend de senaste åren, men tredje och fjärde kvartalet i år har en tydlig nedgång skett. Det är främst synen på nuläget som är mindre optimistisk, medan de framåtblickande bedömningarna i princip är oförändrade. Huvudindex landade på 57,4 fjärde kvartalet, vilket trots tillbakagången signalerar ett fortsatt gott stämningsläge.

Exportchefsindex (EMI) är en kvartalsvis undersökning där svenska företag svarar på frågor om sin exportverksamhet. Syftet är främst att ge information om konjunkturläget för den svenska exportnäringen. Datainsamling och beräkningar görs av SCB på uppdrag av Business Sweden. Urvalet består av cirka 225 företag.

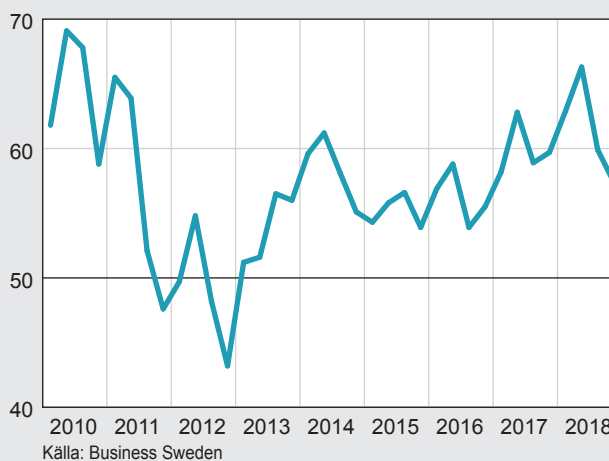
Huvudindexet, EMI totalt, vägs samman av företagens svar på sju frågor som alla har lika stor vikt. Frågorna innefattar både nulägesbedömningar och prognoser om den närmaste framtiden. Exempel på frågor är företagens syn på lönsamheten eller försäljningsutvecklingen. Indexvärdet 50 betyder att en lika stor andel av företagen ger ett positivt som ett negativt omdöme för aktuell fråga. Resultaten vägs samman till ett delindex för nuläget, EMI nuläge, och ett delindex för prognoserna, EMI prognos, vilka sedan vägs ihop till huvudindexet, EMI totalt.

Exportchefsindex backade för andra kvartalet i rad

Exportchefsindex har haft en uppåtgående trend de senaste åren även om tillväxten inte skett i någon rasande fart. De senaste två kvartalen har dock EMI totalt backat, vilket skulle kunna innebära att en period med en något mer dämpad syn på exportutvecklingen har inletts. Överlag har världskonjunkturen mattats något i år efter den starka utvecklingen 2017 och hur konjunkturen i omvärlden utvecklas är av yttersta vikt för exportföretagen. Trots en försvagning från fjolåret är dock världskonjunkturen i fortsatt hygglig form och exportchefsindex ligger över 50-strecket, vilket indikerar att det råder fortsatt optimism bland exportföretagen. Tredje kvartalet var nedgången i EMI totalt relativt stor då indexet sjönk med 6,3 enheter till 59,9 och fjärde kvartalet sjönk det ytterligare 2,6 enheter till 57,4.

Exportchefsindex, EMI totalt

50 = neutralläge

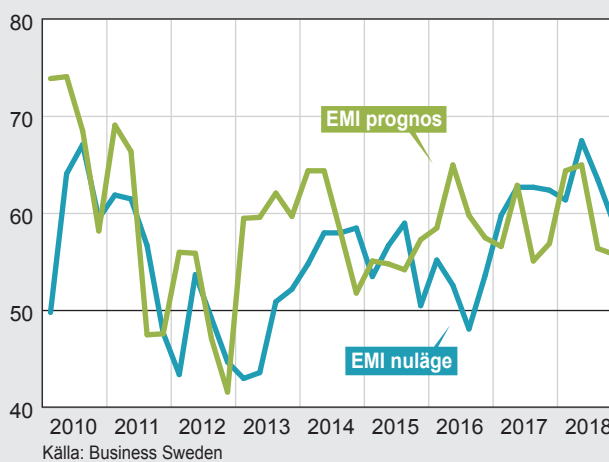

Ett svagare nuläge

Det är i synnerhet nulägesbedömningen, EMI nuläge, som blivit mindre optimistisk medan EMI prognos sjönk så lite att utvecklingen snarast kan betraktas som oförändrad från kvartalet innan. Både indexet för nuläge och prognos ligger dock fortfarande över 50, vilket tyder på att stämningsläget är bättre än normalt.

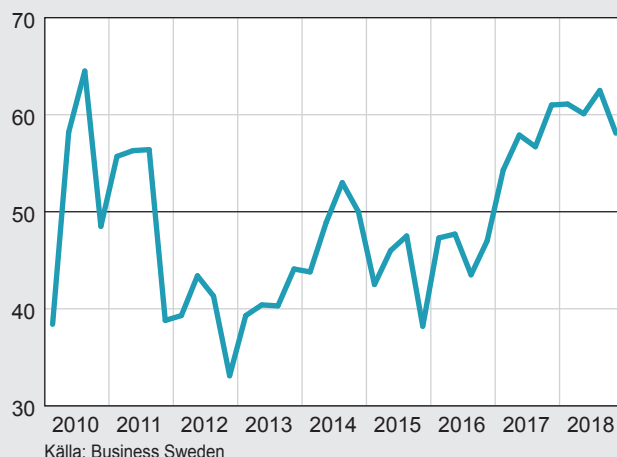
Exportchefsindex

50 = neutralläge

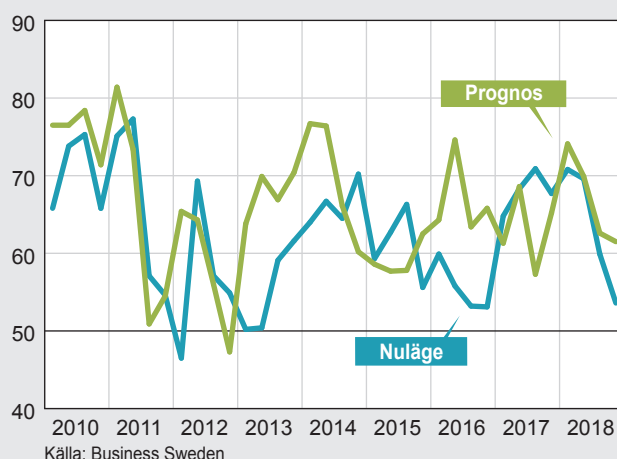

Samtliga delindex, förutom förväntad lönsamhet, sjönk fjärde kvartalet. Trots det så är företagen mer nöjda än vanligt på de flesta punkter. Detta gäller exempelvis synen på exportorderstockarna som är på en hög nivå historiskt sett. För tredje kvartalet i rad försämrades synen på exportförsäljningen. Nulägesomdömet av försäljningen försvagades rejält medan prognosen endast sjönk svagt. Även vad gäller försäljningen är dock synen mer optimistisk än normalt trots den nedåtgående trenden.

I FOKUS

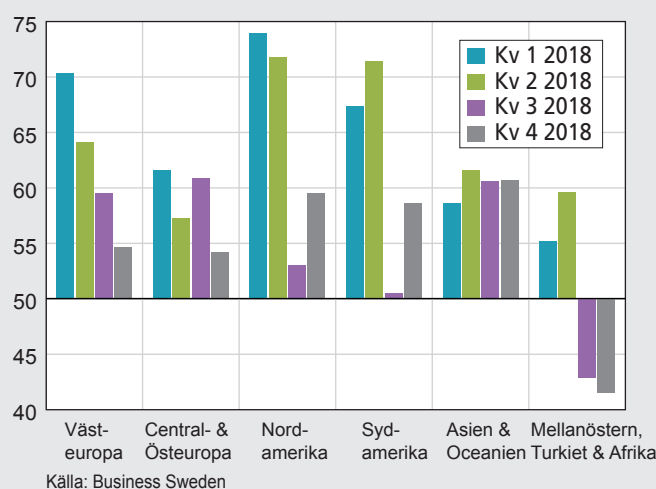
Exportorderstock, nuläge
50 = neutralläge

Knappt 6 procent av företagen förväntar sig att leveranstiderna kommer att öka de närmaste tre månaderna. Det är en lägre andel än de två föregående kvartalen, vilket bör ses som något negativt då det tyder på att företagen förväntar sig en minskad aktivitet. Lönsamheten bedöms ha minskat något under fjärde kvartalet. Däremot har företagens förväntningar på lönsamheten framöver ökat jämfört med kvartalet innan. Både nulägesomdömet och prognosen för lönsamheten är dock en bra bit över 50-strecket, vilket tyder på stor optimism på den fronten.

Exportförsäljning
50 = neutralläge**Dämpning i förväntningarna över exportefterfrågan från Västeuropa**

Indexet för den förväntade exportefterfrågan föll kraftigt fjärde kvartalet och ligger för närvarande under det historiska genomsnittet. Företagen får svara på hur de tror att efterfrågan från olika geografiska regioner i världen kommer att utvecklas framöver. Förväntningarna på efterfrågan från

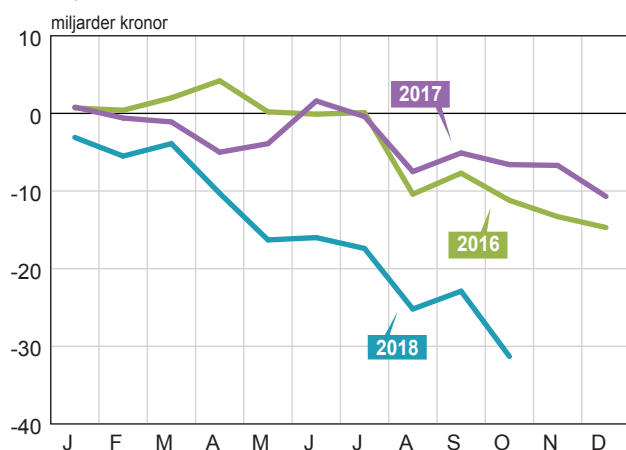
Västeuropa, som är den viktigaste marknaden för svenska exportföretag, har blivit mindre optimistiska undan för undan hela året och den utvecklingen fortsatte även fjärde kvartalet. Indexet för Västeuropa sjönk med 4,9 enheter till 54,6, vilket kan jämföras med första kvartalet i år då indexet låg kring 70. Indexet för central- och Östeuropa sjönk ännu mer och ligger också på den klart lägsta nivån för i år. För både Västeuropa samt central- och Östeuropa ligger dock indexet fortfarande över 50, vilket indikerar en fortsatt positiv syn på efterfrågan från dessa marknader.

Exportefterfrågan per region, prognos
50 = neutralläge

Exportföretagen upplevde en väldigt stark efterfrågan från Nordamerika under årets första halvår, men tredje kvartalet kom en rejäl avkylning från denna marknad. Fjärde kvartalet har dock en återhämtning skett, då indexet för Nordamerika steg med 8,1 enheter till 58,6. Efterfrågan från Sydamerika uppvisar en i princip identisk utveckling som Nordamerika. För Asien och Oceanien har indexet legat relativt konstant kring 60-strecket hela året och låg kvar på den nivån även fjärde kvartalet. Däremot har indexet för Mellanöstern, Turkiet och Afrika fallit rejält under tredje och fjärde kvartalet och ligger för närvarande på 41,5. Sammantaget kan man konstatera att indexet över förväntad efterfrågan har sjunkit för de flesta regioner under fjärde kvartalet, men att det ändå ligger över 50-strecket för alla regioner utom en, vilket tyder på fortsatt optimism bland exportföretagen.

Sveriges handelsnetto

Akkumulerade månadsvärden från årets början.
Miljarder kronor. Löpande priser

Hittills under året har värdet för varuexporten ökat med 11 procent, medan varuimporten har ökat med 13 procent jämfört med motsvarande period för ett år sedan. Varuexportvärdet under denna period uppgick till 1 192,8 miljarder kronor och varuimportvärdet till 1 224,1 miljarder. Handelsnettot för januari–oktober 2018 gav därmed ett underskott på 31,3 miljarder kronor. För motsvarande period för ett år sedan noterades ett underskott på 6,6 miljarder kronor.

PRISER**Konsumentpriser**

Senaste uppgift: oktober 2018

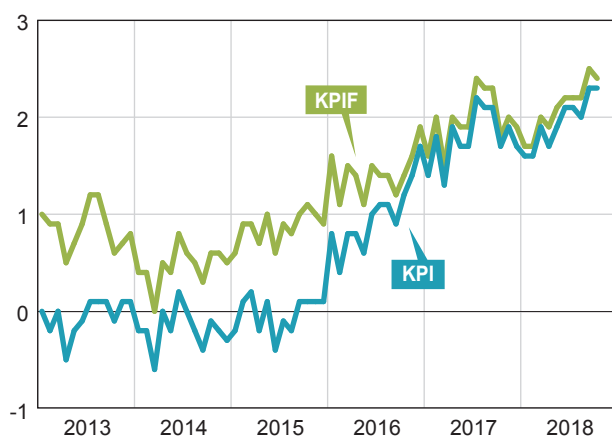
Källa: SCB:s konsumentprisindex

Underliggande inflation svagt ned i oktober

Inflationstakten enligt KPIF var 2,4 procent i oktober 2018 (2,5 procent i september). KPIF sjönk med 0,1 procent från september till oktober. Inflationstakten enligt måttet KPI var 2,3 procent i oktober (2,3 procent i september).

Inflationstakten

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Prisnedgång på paketresor och frukt

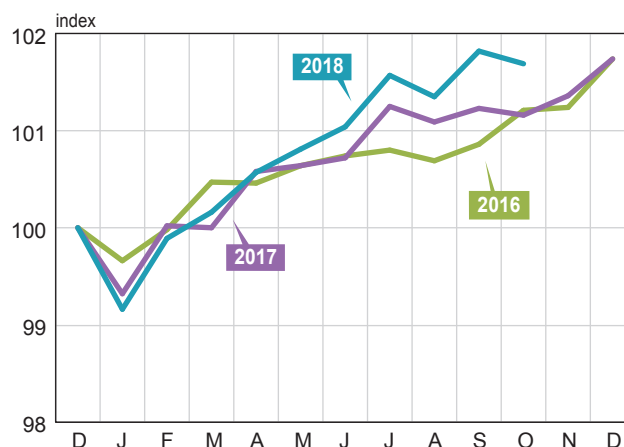
Konsumentprisindex (KPI) sjönk med 0,1 procent från september till oktober 2018. Även under motsvarande period 2017 sjönk KPI med 0,1 procent.

Till månadsförändringen bidrog framför allt lägre priser på paketresor (–7,3 procent) och frukt (–5,7 procent) som påverkade KPI nedåt med 0,1 procentenhet vardera i oktober.

Nedgången motverkades av prishöjningar på transporttjänster (2,0 procent) som påverkade KPI uppåt med 0,1 procentenhet.

Konsumentprisernas utveckling

December föregående år=100

Högre boende- och transportkostnader under året

Inflationstakten enligt KPI, det vill säga förändringen i KPI under de senaste 12 månaderna, var 2,3 procent i oktober 2018. Inflationstakten enligt KPI har varit oförändrad sedan september.

Konsumentprisernas förändring

Oktober 2018	Förändring från		Bidrag till förändring sedan okt 2017 ¹⁾
	Föregående månad	okt 2017	
Livsmedel och alkoholfria drycker	–0,5	2,3	0,3
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,0	1,5	0,1
Kläder och skor	0,4	0,0	0,0
Boende	0,0	4,1	1,0
Inventarier och hushållsvaror	0,0	1,6	0,1
Hälsö- och sjukvård	0,2	–0,4	0,0
Transport	0,2	4,3	0,6
Post och telekommunikationer	–0,8	–4,8	–0,2
Rekreation och kultur	–0,8	0,8	0,1
Utbildning	–0,1	3,5	0,0
Restauranger och logi	–0,2	2,6	0,2
Div varor och tjänster	0,2	1,7	0,1
KPI totalt	–0,1	2,3	2,3

1) Procentenheter

Högre boendekostnader (4,1 procent) bidrog med 1,0 procentenhet till inflationstakten i oktober, varav 0,6 procentenhet berodde på högre priser på el (14,7 procent) och 0,2 procentenhet berodde på högre priser för nyttjande av egna hem (2,6 procent). Högre priser för transport (4,3 procent) bidrog med ytterligare 0,6 procentenhet,

varav priser på drivmedel (15,3 procent) bidrog med 0,4 procentenheter. Prishöjningar på livsmedel (2,6 procent) och på restauranger (2,5 procent) bidrog med 0,3 respektive 0,2 procentenheter.

Sänkta priser för post och telekommunikationer (-4,8 procent) påverkade inflationstakten nedåt med 0,2 procentenheter i oktober. I denna huvudgrupp var det främst lägre priser på mobiltelefoner som bidrog till nedgången.

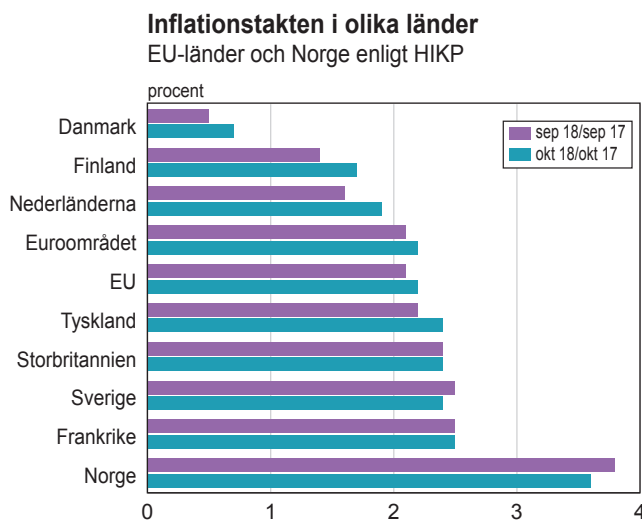
KPIF sjönk i oktober

KPIF (KPI med fast ränta) visar samma prisutveckling som KPI, men utan de direkta effekterna av en ändrad penningpolitik. KPIF är Riksbankens målvariabel för inflationsmålet och årstakten uppgick till 2,4 procent i oktober.

KPIF exklusive energi (KPIF-XE) och KPIF med konstant skatt (KPIF-KS) är två andra mått på inflation som beräknas av SCB på uppdrag av Riksbanken. I KPIF-XE exkluderas energivaror från KPIF och i KPIF-KS konstanthålls de skatter och subventioner som är kopplade till produkterna i KPIF. Inflationstakten enligt dessa båda mått var 1,5 respektive 2,4 procent i oktober, vilket var 0,1 procentenheter lägre än månaden innan för båda måtten.

Något höjd inflationstakt i EU

SCB beräknar även HIKP (harmoniserat index för konsumentpriser), vilket görs av samtliga EU-länder. Måttet har en något mindre täckning jämfört med KPI och KPIF, främst på grund av att delar av hushållens boendekostnader utelämnas. Inflationstakten enligt HIKP var för Sveriges del 2,4 procent i oktober, vilket var en minskning från 2,5 procent i september.

Inom EU som helhet låg inflationstakten enligt sammanvägda HIKP på 2,2 procent i oktober, vilket var en liten ökning jämfört med föregående månad då den var 2,1 procent. I euroområdet låg inflationen kvar på oförändrade på 2,2 procent. Sverige ligger därmed en bit över snittet för både EU och euroområdet. I Tyskland ökade inflationen från 2,2 procent i september till 2,4 procent i oktober, medan inflationstakten i Frankrike och Storbritannien var oförändrad.

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: oktober 2018

Källa: SCB:s producentprisindex

Anna Mossfelt

Lägre årstakter på samtliga marknader

Producentprisindex sjönk med 0,3 procent mellan september och oktober 2018. Årstakten för producentpriserna sjönk från 10,1 procent i september till 9,5 procent i oktober 2018.

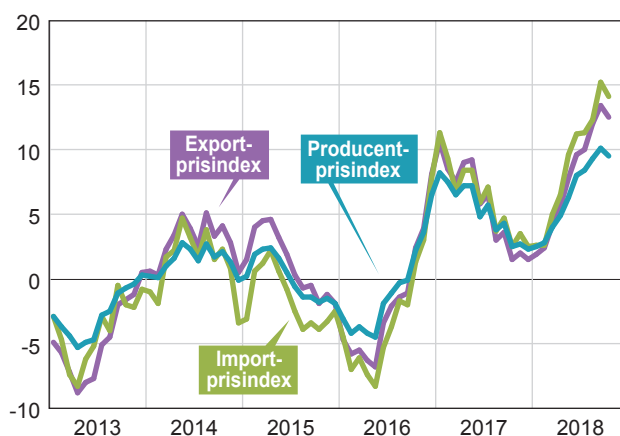
Höjda priser på raffinerade petroleumprodukter förklarar 2,3 procentenheter av den totala uppgången på 9,5 procent det senaste året. Högre priser på massa, papper och papp och på el bidrog till årstakten med 1,1 respektive 1,0 procentenheter, medan prisuppgångar på metaller och på kemikalier och kemiska produkter bidrog med 0,8 respektive 0,6 procentenheter.

För import- och exportmarknaderna var årstakten 14,1 respektive 12,5 procent i oktober. På importmarknaden är det främst stigande priser på råolja som har bidragit till uppgången det senaste året med 3,9 procentenheter. Råoljepriserna har stigit med 56,7 procent under det senaste året. Vidare bidrog högre priser på kemikalier och kemiska produkter med 1,3 procentenheter till uppgången. Metaller och elapparatur bidrog med 0,8 procentenheter vardera till uppgången.

På exportmarknaden bidrog massa, papper och papp med 2,0 procentenheter till uppgången, medan metaller bidrog med 1,3 procentenheter. Övriga maskiner samt motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar bidrog med 1,0 procentenhet vardera på exportmarknaden medan kemikalier och kemiska produkter bidrog med 0,8 procentenheter.

Export-, import- och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

På hemmamarknaden steg priserna i årstakt med 6,8 procent. Elektriciteten bidrog med 1,4 procentenheter till uppgången, medan trä och varor av trä bidrog med 0,6 procentenheter. Vidare bidrog metallvaror, utom maskiner och apparater med 0,5 procentenheter.

Priserna för inhemsk tillgång, det vill säga priserna på hemmamarknaden tillsammans med importpriserna, har stigit med 10,5 procent det senaste året. Det största bidraget till årstakten är prisuppgångar på råpetroleum samt raffinerade petroleumprodukter som bidrog med 2,0 procentenheter vardera. Kemikalier och kemiska produkter samt metaller bidrog med 0,8 respektive 0,6 procentenheter. Elapparatur bidrog med 0,5 procentenheter.

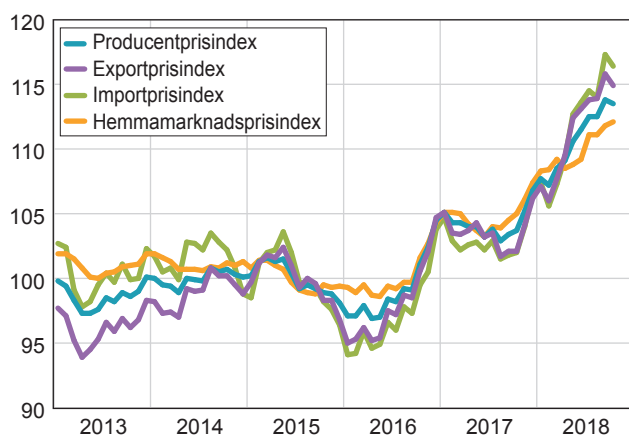
Utvecklingen den senaste månaden

Producentpriserna sjönk med 0,3 procent mellan september och oktober. Under samma period sjönk priserna på både import- och exportmarknaderna med 0,8 procent under inverkan av en starkare krona. På hemmamarknaden steg priserna med 0,3 procent. Priserna för inhemsk tillgång sjönk med 0,3 procent från september till oktober.

På importmarknaden bidrog framförallt lägre priser på datorer, elektronikvaror och optik till nedgången. Lägre priser på motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar var den varugrupp som bidrog mest till nedgången på exportmarknaden. På hemmamarknaden var det framförallt en säsongsnormal prishöjning på fjärrvärme som bidrog till uppgång.

Lägre priser på elektricitet den senaste månaden bidrog nedåt på samtliga marknader.

Prisindex i producent- och importled
Index 2015=100

Växelkursförändringar från september till oktober

En förstärkning eller försvagning av kronan tenderar att sänka respektive höja export- och importpriserna i svenska kronor. Enligt Tullverkets omräkningskurser för valutor stärktes den svenska kronan mot amerikanska dollarn med 2,6 procent, mot euron och den danska kronan med 1,4 procent och mot det brittiska pundet med 0,2 procent. Kronan försvagades mot den norska kronan med 0,4 procent.

Tjänsteprisindex

Senaste uppgift: tredje kvartalet 2018

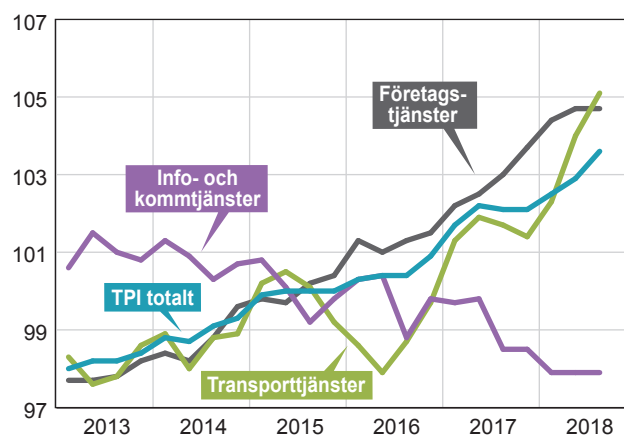
Källa: SCB:s tjänsteprisindex

Fortsatt stigande tjänstepriser

Tjänsteprisindex steg med 0,7 procent från andra till tredje kvartalet 2018. Motsvarande kvartalstakt föregående kvartal

var 0,4 procent. Sedan tredje kvartalet 2017 har tjänstepriserna stigit med 1,5 procent. Motsvarande årstakt föregående kvartal var en uppgång på 0,7 procent.

Tjänsteprisindex
2015=100

Utvecklingen under det senaste kvartalet

Det främsta bidraget till kvartalsförändringen var högre priser på andra stödtjänster till transport, som bidrog uppåt med 0,2 procentenheter. En uppgång i priserna för tjänster avseende vägtransport av gods bidrog med 0,1 procentenhet uppåt, vilket dock motverkades av en nedgång inom reklamtjänster som bidrog med 0,1 procentenhet nedåt.

ARBETSMARKNAD

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: oktober 2018

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

Linnea Johansson Kreuger

Antalet män i arbetskraften ökar

Antalet personer i arbetskraften i åldern 15–74 år uppgick till 5 451 000 i oktober 2018, icke säsongrensat. Det är en ökning med 74 000 jämfört med oktober 2017. Antalet män i arbetskraften ökade med 56 000 till 2 868 000 och antalet kvinnor uppgick till 2 583 000. Det relativa arbetskraftstallet uppgick till 72,9 procent. För män ökade det med 0,9 procentenheter till 75,4 procent och för kvinnor uppgick det till 70,3 procent.

Säsongrensade och utjämnade data visar också på en fortsatt ökning av antalet personer i arbetskraften, som uppgick till 5 480 000. Det motsvarar ett arbetskraftstal på 73,3 procent, vilket är en ökning jämfört med närliggande månader.

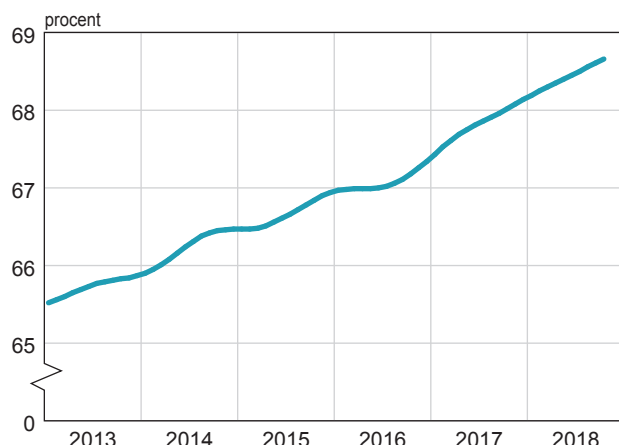
Sysselsättningsgraden ökar

I oktober 2018 icke säsongrensat var antalet sysselsatta i åldern 15–74 år 5 149 000. Det är en ökning med 108 000 jämfört med oktober 2017. Antalet sysselsatta män ökade med 80 000 till 2 708 000, medan antalet sysselsatta kvin-

nor var 2 441 000. Sysselsättningsgraden ökade med 1,0 procentenheter till 68,9 procent. Bland kvinnorna uppgick den till 66,4 procent och bland männen ökade den med 1,5 procentenheter till 71,2 procent.

Sysselsättningsgrad

Ålder 15–74 år. Sysselsatta som andel av befolkningen. Säsongsrensade och utjämnade månadsvärden

Säsongsrensade och utjämnade data visar på en ökning av antalet och andelen sysselsatta jämfört med närliggande månader. Antalet sysselsatta uppgick i oktober 2018 till 5 133 000, vilket motsvarar en sysselsättningsgrad på 68,7 procent.

Antalet fast anställda ökar för både kvinnor och män

I oktober 2018 uppgick antalet anställda till 4 654 000, en ökning med 108 000 jämfört med oktober 2017, enligt icke säsongsrensade data. Bland kvinnor uppgick antalet anställda till 2 301 000 och bland män ökade antalet med 73 000 till 2 354 000. Antalet fast anställda ökade under samma period med 125 000 till 3 909 000. Bland män ökade antalet fast anställda med 79 000 till 2 021 000, och bland kvinnor ökade antalet med 45 000 till 1 888 000. Antalet tidsbegränsat anställda personer uppgick till 745 000.

Jämfört med närliggande månader visar säsongsrensade och utjämnade data på en ökning av antalet anställda. Antalet fast anställda ökade också medan antalet tidsbegränsat anställda visar på små förändringar.

Arbetade timmar ökar med tre procent

Det totala antalet arbetade timmar uppgick i oktober 2018 till i genomsnitt 178,4 miljoner per vecka enligt icke säsongsrensade data, vilket kalenderkorrigerat motsvarar en ökning med 3,0 procent jämfört med oktober 2017.

Säsongsrensade och utjämnade data visar på en ökning av antalet arbetade timmar, jämfört med närliggande månader, och uppgick till i genomsnitt 156,3 miljoner timmar per vecka.

Arbetsmarknad

	Sysselsatta, 1 000-tal		Arbetade timmar/ vecka, 10 000-tal		Arbetslösa 1 000-tal	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
jan	4 880	4 969	14 810	15 020	385	376
feb	4 920	5 039	16 140	16 570	392	337
mar	4 963	5 038	16 430	16 020	362	352
apr	4 966	5 043	15 260	16 550	386	366
maj	4 983	5 101	15 700	15 980	387	352
jun	5 129	5 197	15 620	15 830	407	403
jul	5 164	5 281	9 800	10 230	362	339
aug	5 109	5 165	13 340	13 480	326	337
sep	5 052	5 119	17 120	17 340	332	330
okt	5 041	5 149	17 210	17 840	337	302
nov	5 035		16 960		308	
dec	5 005		14 710		321	

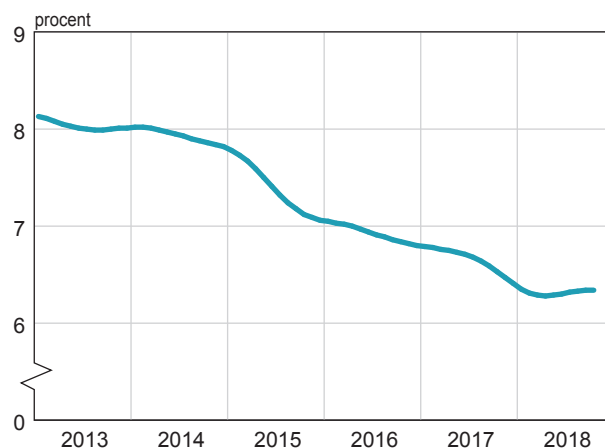
Uppgifterna baserar sig på åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

Arbetslösheten minskar åter enligt AKU

I oktober 2018 minskade antalet arbetslösa i åldern 15–74 år med 34 000 till 302 000, icke säsongsrensat. Detta motsvarar ett arbetslöshetstal på 5,5 procent, en minskning med 0,8 procentenheter. Antalet arbetslösa kvinnor uppgick till 143 000 och antalet arbetslösa män minskade med 23 000 till 160 000. Arbetslöshetstalet minskade bland män med 0,9 procentenheter till 5,6 procent och det uppgick till 5,5 procent bland kvinnor. Bland ungdomar i åldern 15–24 år var antalet arbetslösa 84 000 och arbetslöshetstalet var 14,4 procent. Av de arbetslösa ungdomarna var 49 000 heltidsstuderande.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete. Säsongsrensade och utjämnade månadsvärden

För personer i åldern 15–74 år visar säsongsrensade och utjämnade data på små förändringar av antalet och andelen arbetslösa jämfört med närliggande månader. I oktober 2018 uppgick antalet arbetslösa till 347 000, vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 6,3 procent. För ungdomar i åldern 15–24 år visar säsongsrensade och utjämnade data på små förändringar av antalet arbetslösa och en ökning av andelen arbetslösa. Antalet arbetslösa ungdomar uppgick till 105 000 och arbetslöshetstalet var 17,0 procent.

Minskad arbetslöshet enligt Arbetsförmedlingen

Antalet inskrivna arbetslösa, som utgörs av de öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, i åldern 16–64 år, uppgick i oktober 2018 till 341 000. Jämfört med samma månad föregående år är det en minskning med 20 000 personer. Detta motsvarar en arbetslöshet på 6,9 procent, 0,5 procentenheter lägre än i oktober 2017.

Antalet personer som fick ett arbete var 37 000, vilket inte skiljer sig nämnvärt från förra året. Antalet varslade uppgick till 4 000 i oktober 2018, vilket är en liten ökning jämfört med oktober 2017.

Arbetskraftskostnader & löner

Senaste uppgift: september 2018

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

Den preliminära genomsnittliga timlönen för arbetare var under september 2018 169,20 kronor exklusive övertidstillägg och 171,60 kronor inklusive övertidstillägg, vilket är en ökning med 2,2 respektive 2,3 procent, jämfört med september 2017. Under september 2018 var den preliminära genomsnittliga månadslönen för tjänstemän 40 050 kronor exklusive rörliga tillägg och 40 830 kronor inklusive rörliga tillägg, vilket är en ökning med 2,8 respektive 2,6 procent jämfört med september 2017.

Arbetskostnaden för en arbetare inom utvinning av mineral och tillverkningsindustrin har för september 2018 beräknats till 304,67 kronor per timme, vilket ger ett arbetskostnadsindex på 128,9 en förändring med 3,0 procent jämfört med september 2017. Arbetskostnaden för en arbetare inom den privata sektorn totalt har för september 2018 beräknats till 283,45 kronor per timme och för tjänstemän inom den privata sektorn till 62 555 kr per månad. Detta ger ett arbetskostnadsindex för arbetare på 127,0 en ökning med 2,6 procent jämfört med september 2017. Motsvarande index för tjänstemän blir 131,7 en ökning med 3,0 procent jämfört med september 2017.

FINANSMARKNAD

Spretig utveckling för amerikanska räntor

Under november har utvecklingen av de amerikanska räntorna spretat där de långa räntorna har sjunkit medan de korta räntorna har ökat. För en tioårig statsobligation var genomsnittsräntan i november 3,12 procent, vilket var en minskning med 4 punkter jämfört med oktober. De korta räntorna uppvisade däremot en större ökning i november och räntan på en tremånaders statsskuldväxel var i genomsnitt 2,59 procent, vilket var en ökning med 18 punkter.

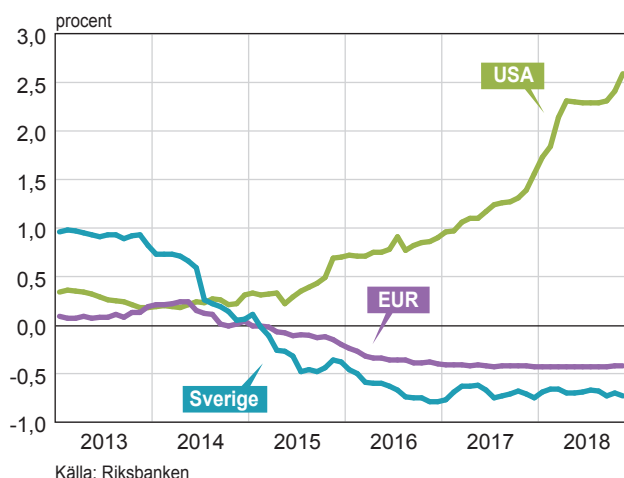
Lägre svenska räntor

Den svenska räntemarknaden har rört sig nedåt den senaste månaden i långsam takt. I november handlades den tioåriga statsobligationsräntan i genomsnitt till 0,60 procent,

vilket innebar en minskning med 7 punkter jämfört med oktober. Tremånadersräntan handlades i genomsnitt till -0,73 procent vilket var 3 punkter lägre än i oktober.

Korta räntor

3 mån statsskuldväxlar (motsv)

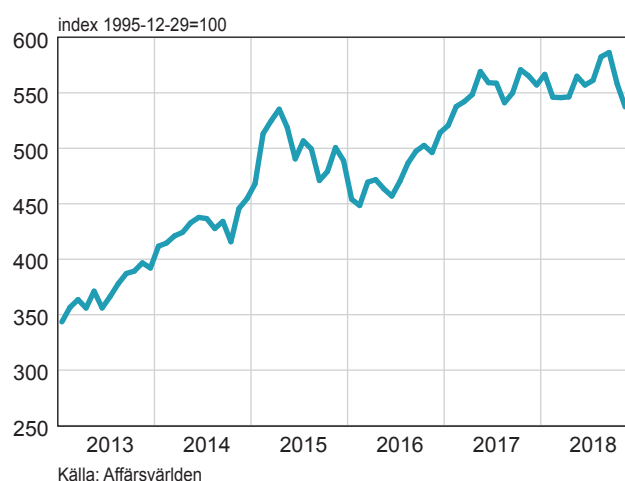

Nedgångar på den europeiska börsmarknaden

Under oktober uppvisades kraftiga nedgångar på flertalet börsmarknader men november präglades inte av lika starka rörelser. Den svenska börsen sjönk i november med 1,73 procent enligt AFGX och ute i Europa visade Frankfurtbörsens DAX-index en nedgång på 1,66 procent. Den amerikanska aktiemarknaden utvecklades starkare under november där Dow Jones steg med 1,68 procent medan Nasdaq noterade en svag uppgång på 0,34 procent. I Asien ökade Nikkei-index med 1,96 procent medan Shanghai-index sjönk med 0,56 procent.

Aktiekurserna

Stockholmsbörsens generalindex, månadsgenomsnitt

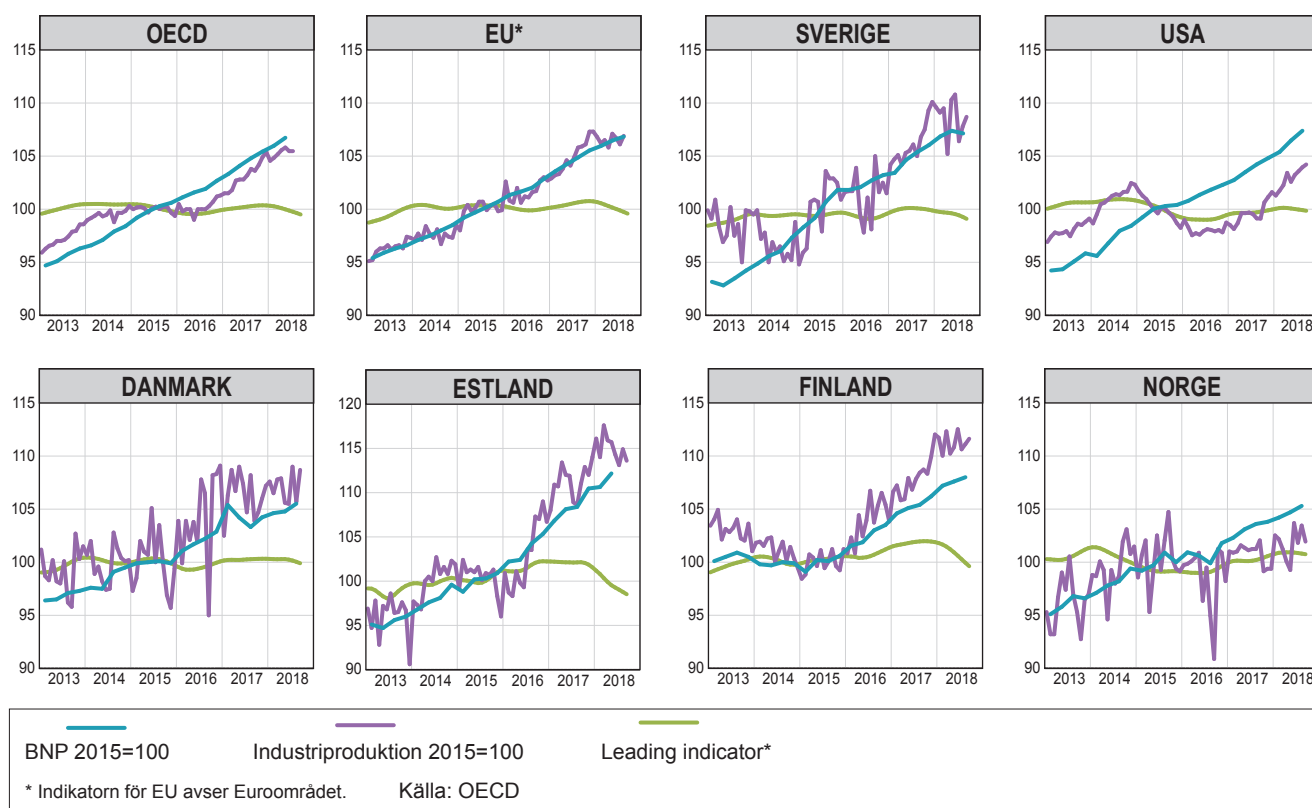

Kronan försvagas gentemot dollarn

Under november stärktes den svenska kronan något gentemot euron. Det genomsnittliga priset för en euro låg i november på 10,30 svenska kronor, vilket var en minskning med 8 öre jämfört med oktober. Kronan fortsatte däremot att försvagas gentemot den amerikanska dollarn. En amerikansk dollar kostade 9,06 svenska kronor, en ökning med 3 öre jämfört med oktober.

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och -områden

Den ekonomiska utvecklingen i Danmark var god under 2016 och första kvartalet 2017 fortsatte utvecklingen uppåt då BNP steg kraftigt. Därefter följde en period med svagare tillväxt och andra och tredje kvartalet 2017 krympte den danska ekonomin. Sedan dess har tillväxten varit positiv och BNP har ökat samtliga kvartal. Första och andra kvartalet i år låg tillväxttakten på 0,4 respektive 0,2 procent, säsongsgrensad och jämfört med kvartalet innan. Tredje kvartalet stegrades tillväxttakten och BNP ökade med 0,7 procent. Danmarks industriproduktionsindex uppvisade en positiv trend från slutet av 2015 och fram till sommaren 2016 då produktionen föll kraftigt. Det kraftiga produktionsfallet återhämtades dock ganska omgående och produktionen har sedan dess varierat en del på månadsbasis. Den ledande indikatorn föll i september under 100 vilket var första gången sedan slutet av 2016.

Den estländska ekonomin har uppvisat en stark tillväxt under 2010-talet. Tredje kvartalet i år dämpades dock tillväxten och BNP steg med 0,4 procent, säsongsgrensad och jämfört med kvartalet innan. Den estländska industriproduktionen har, med undantag för en nedgång under 2017, uppvisat en stark utveckling sedan slutet av 2015. Sedan toppnoteringen i mars i år har industriproduktionen dock börjat falla tillbaka. För sjätte månaden rad låg landets ledande indikator i september under 100, vilket kan tyda på att den estländska ekonomin kan vara på väg att mattas.

Efter en period med sjunkande och stagnerande BNP-utveckling från början av 2012 till mitten av 2015 har den

finländska BNP-tillväxten trappats upp. Första kvartalet i år växte BNP med 0,9 procent, säsongsgrensad och jämfört med föregående kvartal. Andra och tredje kvartalet fortsatte den finländska ekonomin att växa men i en långsammare takt och BNP ökade med 0,3 respektive 0,4 procent. I likhet med BNP-utvecklingen har den finska industriproduktionen uppvisat en positiv trend sedan slutet av 2015. Den uppåtgående utvecklingen har dock dämpats en aning under 2018. Landets ledande indikator har sjunkit under året och noteringen i september var andra månaden i följd under 100.

Norges BNP-kurva har haft en positiv trend under 2010-talet, men den norska ekonomin har växt i en ganska långsam takt. Första kvartalet i år låg BNP-tillväxten på 0,3 procent, säsongsgrensad och jämfört med fjärde kvartalet 2017. Tillväxttakten har dock stegrats under året och tredje kvartalet ökade BNP med 0,6 procent. Det var en något högre tillväxttakt än den säsongsgrensade och genomsnittliga BNP-tillväxten på 0,4 procent per kvartal sedan början av 2010. Med undantag för en kraftig nedgång under hösten 2016 så har den norska industriproduktionen legat på en relativt jämn nivå de senaste åren. Under inledningen av 2018 minskade industriproduktionen något men sedan i maj har trenden varit uppåtgående. Den ledande indikatorn har sjunkit något sedan i juni men låg i september fortfarande över 100.

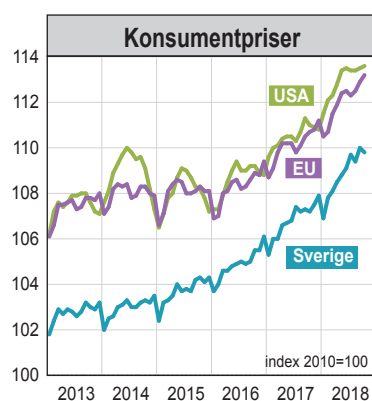
INTERNATIONELL UTBLICK

Inflation

Under åren 2014 och 2015 var inflationen inom EU-området nästan obefintlig, men under 2016 började priserna stiga i långsam takt och har fortsatt uppåt sedan dess. Enligt HIKP (harmoniserat konsumentprisindex) låg inflationen för EU 28 på 2,2 procent i september vilket var en oförändrad inflationstakt jämfört med månaden innan. I Tyskland steg inflationstakten med 0,2 procentenheter till 2,4 procent i oktober. I Spanien låg inflationen kvar på 2,3 procent medan priserna i Storbritannien sjönk något och inflationstakten hamnade på 2,3 procent.

Bland de nordiska länderna utmärker sig Norge och Danmark. I Norge har priserna ökat i en snabb takt under året och i oktober var inflationstakten enligt HIKP 3,5 procent. Det var något lägre jämfört med månaden innan då inflationen var 3,8 procent. Inflationstakten i Danmark

var 0,8 procent vilket var betydligt lägre än i övriga nordiska länder och en bra bit under EU-snittet. I Sverige har inflationen ökat under året och uppgick i oktober till 2,4 procent. I Finland ökade inflationstakten från 1,4 procent i september till 1,7 procent i oktober.

Konsumentprisutveckling

	Avser månad	Index 2010=100	Förändr. från föregående månad, %	Inflations- takt
EU	okt	113,2	0,2	2,2
Danmark	okt	108,7	0,3	0,8
Finland	okt	113,5	0,3	1,7
Italien	okt	112,0	0,2	1,6
Spanien	okt	111,4	0,7	2,3
Storbritannien	okt	119,3	0,1	2,3
Sverige	okt	109,8	-0,1	2,4
Tyskland	okt	112,4	0,1	2,4
Norge	okt	118,6	-0,2	3,5
USA	okt	113,6	0,1	2,3
Japan	sep	105,4	0,1	1,2
OECD	sep	116,8	0,3	2,9

Harmoniserat konsumentprisindex (HIKP) för EU-länderna
Källa: Eurostat

EU-barometern

EU-kommissionens konjunkturbarometer sjönk i november för fjärde månaden i följd för EU-området. Indikatorn landade på 109,6 vilket var en minskning med 0,8 enheter jämfört med månaden innan. Indikatorn för euroområdet har sjunkit varje månad hittills i år och fortsatte ned med blygsamma 0,2 enheter till 109,5. Inom EU-området förbättrades stämningssläget inom industrin och byggbranschen medan utvecklingen gick i motsatt riktning inom tjänstesektorn och detaljhandeln. Konsumentförtroendet försvagades inom både EU och euroområdet. Bland de större ekonomierna var det endast Tyskland som uppvisade en lite större ökning medan indikatorerna i Frankrike och Spanien i stort sett var oförändrade. Både Italien och Storbritannien noterades för nedgångar.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP ²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	0,7	0,4	0,6	-0,2	-0,2	0,9	0,3	0,7
Förändr. 4 kv.	%	2,0	2,4	1,5	1,6	1,1	3,0	1,9	2,5
Industriproduktion ³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	2,8	0,4	-0,1	0,8	0,0	0,1	-0,2	0,0
Förändr. 12 mån.	%	4,6	2,7	0,0	1,8	0,2	4,1	0,9	2,2
KPI ⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	0,3	0,3	0,1	-0,1	0,1	0,1	0,2	0,3
Förändr. 12 mån.	%	0,8	1,7	2,3	2,4	2,4	2,3	2,2	3,1
Arbetslöshet ⁵⁾	%	4,8	7,2	4,0	6,0	3,3	3,7	6,7	5,2
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,0	0,0	0,0	-0,5	-0,1	0,0	0,0	-0,1
Förändr. 12 mån.	procentenheter	-0,7	-1,2	-0,2	-0,7	-0,3	-0,4	-0,7	-0,4
Kort ränta ⁶⁾	%	-0,31	-0,32	0,81	-0,48	-0,32	2,46	-0,32	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,01	0,00	0,01	-0,09	0,00	0,11	0,00	..
Förändr. 12 mån.	procentenheter	0,00	0,01	0,43	0,03	0,01	1,10	0,01	..
Lång ränta ⁷⁾	%	0,42	0,73	1,56	0,67	0,40	3,15	1,31	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,05	0,07	0,04	0,07	0,03	0,15	0,14	..
Förändr. 12 mån.	procentenheter	-0,11	0,13	0,21	-0,16	0,03	0,79	0,23	..

1) EU28 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) OECD andra kvartalet, övriga tredje kvartalet 3) OECD juli, USA oktober, övriga september 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HIKP) för EU-länderna. Oktober 5) Storbritannien augusti, OECD september, övriga oktober 6) Korta räntor avser 3-månaders interbankräntor enligt statistik från Eurostat. Oktober 7) Oktober

Källa: OECD, Eurostat

INTERNATIONELL UTBLICK

Är konjunkturtoppen nådd inom EU?

I början av november presenterade EU-kommissionen sin senaste prognos för perioden 2018 till 2020. Jämfört med vårens prognos är tillväxtutsikterna mer dämpade och indikerar att konjunktureren inom EU toppade redan förra året. BNP för hela EU bedöms i år växa med 2,1 procent för att 2019 och 2020 landa på 1,9 respektive 1,8 procent. Storbritannien lämnar EU i mars nästa år och tillväxtprognosen för den brittiska ekonomin är förhållandevis dämpad. Bedömningarna pekar mot en tillväxt klart under EU-genomsnittet vilket även drar ner tillväxten för EU totalt. Exkluderas Storbritannien väntas tillväxten sammantaget för EU:s 27 återstående medlemsländer hamna på 2,2 procent i år för att därefter sjunka ned till 1,9 procent 2020.

Den ekonomiska utvecklingen inom EU har de senaste åren främjats av återhämtningen i omvärlden. Förra året var nettoexportens bidrag till BNP-tillväxten som störst sedan 2013, men första halvåret i år har utrikeshandelns bidrag minskat. Däremot har den inhemska efterfrågan varit tillräckligt stark för att stödja den ekonomiska utvecklingen och uppkomsten av nya jobb i regionen. En svagare tillväxt i världshandeln och högre oljepriser väntas dock leda till en svagare tillväxt under prognosperioden.

EU-kommissionen analyserar ekonomin under antagandet att nuvarande handelsrelationer mellan EU och Storbritannien består även efter att Storbritannien lämnat unionen. Osäkerheten runt Storbritanniens utträde ur EU, men även världshandelns utveckling kopplat till handelskonflikten mellan USA och Kina, kastar skuggor av ovisshet över höstens prognos.

Prognos för BNP-utvecklingen

Procentuell förändring från föregående år

	2018	2019	2020
Frankrike	1,7	1,6	1,6
Italien	1,1	1,2	1,3
Spanien	2,6	2,2	2,0
Storbritannien	1,3	1,2	1,2
Sverige	2,4	1,8	1,8
Tyskland	1,7	1,8	1,7
Euroländerna	2,1	1,9	1,7
EU27	2,2	2,0	1,9
EU28	2,1	1,9	1,8

Källa: EU-kommissionen

Svagare tillväxt för samtliga medlemsländer

Efter rekordhöga nivåer under förra året väntas BNP i euroområdet öka i en långsammare takt framöver. Tillväxten beräknas landa på 2,1 procent i år för att nästa år sjunka till 1,9 procent och 1,7 procent 2020. I de stora ekonomierna Tyskland och Frankrike väntas tillväxten hamna på 1,7 procent under 2018 för att under återstående del av prognosperioden växa i ungefär samma takt. I Spanien bedöms BNP fortsätta öka kraftigt men i takt med att den privata konsumtionen saktar in väntas tillväxten dämpas

något framöver. Den lägsta tillväxten för 2018 väntas i Italien, tätt följd av Danmark och Storbritannien. I Finland räknar man med en hög tillväxtsiffra på 2,9 procent i år som sedan bedöms sjunka under 2019 och 2020 men fortsatt överstiga EU-genomsnittet.

Tillväxten i resten av världen har reviderats ned något sedan vårens prognos, men bedöms fortsätta öka i en stabil takt fram till 2020. Nedrevideringen härleds främst till förväntningarna om en spretigare utveckling i tillväxtländerna medan utvecklade ekonomier förväntas gynnas av den starka tillväxten i USA.

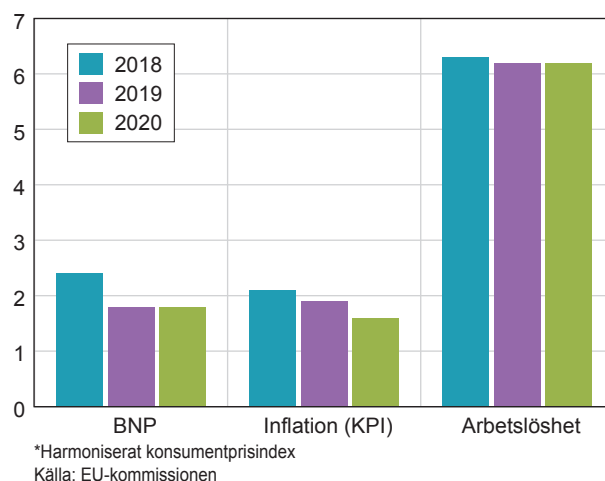
Dämpad tillväxtprognos för svensk ekonomi

EU-kommissionens prognos pekar på att den svenska ekonomin kommer att fortsätta att växa i god takt i år för att under efterföljande år i prognosperioden tappa fart. BNP-tillväxten bedöms landa på 2,4 procent under 2018 för att sedan dämpas till 1,8 procent 2019 och 2020. De svagare tillväxtutsikterna är en följd av att den inhemska efterfrågan, och i synnerhet de fasta bruttoinvesteringarna, väntas öka i en långsammare takt under prognosperioden. Utrikeshandeln spås inte ha någon större påverkan på tillväxten då både exporten och importen väntas öka i ungefär samma takt. Den offentliga konsumtionen förväntas öka med drygt en procent i år för att därefter sjunka något under 2019 och 2020. Kommuner och landsting antas stå för de största utgiftsökningarna till följd av en åldrande befolkning.

Prognos för Sverige

Procent jämfört med föregående år (BNP, HIKP)

Procent av arbetskraften (AKU)

Högre importpriser till följd av en svagare krona samt högre priser på olja och icke processade livsmedel, till följd av det ovanligt torra vädret, väntas leda till att inflationen för 2018 uppgår till 2,1 procent.

Arbetslösheten bedöms sjunka till 6,3 procent i år, men arbetskraftsbrist och matchningsproblem på arbetsmarknaden väntas bromsa nedgången i arbetslösheten som bedöms hamna på 6,2 procent under 2020.

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift	Förändring i procent från		
				föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år	
Ekonomi, allmänt						
BNP	volym	2015=100	3 kv	107,1 ¹⁾	–0,2 ¹⁾	1,6
Fast bruttoinvestering	volym	2015=100	3 kv	116,0 ¹⁾	0,8 ¹⁾	2,3
Hushållens konsumtion	volym	2015=100	3 kv	106,0 ¹⁾	–1,0 ¹⁾	0,3
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		3 kv	10,6		–18
			1–3 kv	39,1		–16
Näringslivet						
Näringslivets produktion	volym	2015=100	sep	114,5	0 ¹⁾	2
			jan–sep	107,7		3
Industriproduktion	volym	2015=100	sep	120,2	1 ¹⁾	2
			jan–sep	109,4		4
Industrins orderingång	volym	2015=100	sep	113,2	0 ¹⁾	0
			jan–sep	106,1		2
Industrins kapacitetsutnyttjande	%		3 kv	91,0 ¹⁾	0,2 ¹⁾²⁾	0,2 ¹⁾²⁾
Industrins investeringar	mdr kr		3 kv	40,6		5
Tjänsteproduktion	volym	2015=100	sep	114,3	0	2
			jan–sep	107,8		3
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		okt	135,2	0 ¹⁾	16
			jan–okt	1 192,8		11
Varuimport	mdr kr		okt	143,6	1 ¹⁾	22
			jan–okt	1 224,1		13
Handelsnetto	mdr kr		okt	–8,4		
			jan–okt	–31,3		
Bytesbalans	mdr kr		2 kv	10,0		
			1–2 kv	27,6		
Konsumtion						
Detaljhandelns försäljning	volym	2015=100	okt	106,4 ¹⁾	–1,1 ¹⁾	–0,1
			jan–okt			1,5
Hushållens konsumtionsindikator	volym	2010=100	sep	117,2 ¹⁾	0,1 ¹⁾	0,0
			jan–sep			1,6
Personbilsregistreringar, nya	st		okt	24 128		–27
			jan–okt	315 764		–3
Consumer Confidence Indicator ³⁾		medelv=100	nov	97,5 ⁴⁾	98,5 ⁴⁾	108,0 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	okt	330,7	–0,1	2,3
Konsumentprisindex, fast ränta		1987=100	okt	216,6	–0,1	2,4
Producentprisindex		2015=100	okt	113,5	–0,3	9,5
Exportprisindex		2015=100	okt	114,9	–0,8	12,5
Importprisindex		2015=100	okt	116,4	–0,8	14,1
Prisindex för inhemsk tillgång		2015=100	okt	114,4	–0,3	10,5
Hemmamarknadsprisindex		2015=100	okt	112,1	0,3	6,8
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15–74 år	1 000-tal		okt	5 149		2,1
Arbetslösa 15–74 år	1 000-tal		okt	302		–10,2
därav heltidsstuderande	1 000-tal		okt	103		–2,6
Arbetade timmar	10 000-tal		okt	17 840		3,0
Lediga platser, nyanmälda	1 000-tal		okt	102		9,9
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	sep	128,9		3,0
Timlön, industriarbetare	kr		sep	183,7		2,6
Finansmarknad						
Utlåning till hushåll ⁵⁾	mdr kr		okt	3 977		5,8
Utlåning till icke-finansiella företag ⁵⁾	mdr kr		okt	2 305		7,7
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		nov	0,60	–0,07 ²⁾	–0,16 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		nov	–0,73	–0,03 ²⁾	–0,02 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		okt	–6,4		
Valutakurs, TCW-index	18 nov 1992=100		30 nov	139,9	–1,1	4,7

1) Säsongrensade tal 2) Procentenheter 3) Hushållens syn på den egna och den svenska ekonomin 4) Index för resp period 5) Från monetära finansinstitut

Utges av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
Tfn 010-479 40 00
Ansvarig utgivare: Elisabeth Hopkins
Redaktörer: Mats Haglund
Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2018-A06T11811_pdf (pdf)